

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2361

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries \$2.75
"SANDARA."
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 17

South Boston, Mass., Balandžio (April) 22 d. 1920 m.

Metai VII.

KANADOS DARBININKŲ STREIKAI.

Christian Science Monitor praneša, kad 1919 metuose Kanadoje buvo 298 darbininkų streikai. Streike dalyvavo 138,988 darbininkų 1913 firmų ir darbo dienų sutrukimas siekia apie 4 milijonus, skaitant po vieną dieną kiekvienam streikieriui. 1919 metuose Kanadoje buvo daugiau streikų, negu kuomet nors.

Streikų priežastis yra tame, kad pabrangus pragyvenimo produktams kapitalistai nenorėjo pakelti darbininkų algų.

Daugiausia streikų kilo išreiškimui užuojautos Winnipeg streikieriams, kurie skaičiuje 22,860 darbininkų streikavo nuo gegužės 15 iki birželio 26.

Daug streikų kilo išreiškimui užuojautos angliakasiams, kurie skaičiuje 6266 žmonių streikavo nuo 24 gegužės iki pabaigai rugpjūčio.

Didžiumą streikų (157) laimėjo darbininkai, o kapitalistai laimėjo 88 streikus. 53 streikai darbo sąlygų nepermainė.

Šymėt Kanados darbininkai uoliai rengiasi gynti savo reikalus ir reikia tikėt, kad visi kapitalistai bus nugalėti.

Iš Amerikos.

PELNAGROBIAI VALDOMI.

Amerikos pelnagrobiai, ypač maisto spekuliantai, jau perėjo visas doros ribas. Jie neatsižvelgia į tai, kad dėl jų skylėtų kišenių turi skursti milijonai žmonių ir grėšia katastrofa šaliai.

Vienok federalė valdžia, permatydama blogus pelnagrobystės vaisius, pradeda uoliai valdyti juos. Jau yra suareštuota 1,200 pelnagrobų.

New Yorke tapo sulaikytas Bostono pelnagrobis Sherburne, kuris cukraus biznyje pelnagrobavo ir kaltinamas \$40,000.00.

REIKALINGA!

So. Bostono lietuviai per NLD. K-tą išgavo Lietuvių Dieną ant 8 d. gegužės, 1920, rinkimui aukų Lietuvai. Reikalinga tukstantis dėžučių. Pas ką kolonijose yra užsilikusių dėžučių nuo Lietuvių Dienos, (1 lapkričio, 1916) malonėkite prisiųsti šiuomi adresu:

N. L. D. Komitetas.

315 W. Broadway,
So. Boston, 27, Mass.

GELŽKELIAI PADARĖ VALDŽIAI NUOSTOLIŲ.

Washingtono oficialiai tapo paskelbta, kad laike 26 mėnesių, kuomet valdžia valdė S. Valstijų gelžkelius jie jai atnešė \$904,000,000.00 aktuolių nuostolių. Valdžia apart to buvo paskolinus gelžkelių administracijai \$862,000,000.00, kurie nuėjo į vairoiems pataisymams.

Prie nuostolių padidimo prisidėjo ir tai, kad nekuri valdininkai mažai dirba, bet ima labai dideles algas.

PAKELTA MOKYTOJŲ ALGOS.

South Dakota valstijos apšvietos komisija nutarė išpildyti visų mokytojų reikalavimą — pakelti algas 25%. Pakėlus algas sektantį metų mokytojai į metus gaus: Senior high school, \$1700; junior high school, \$1364; grade schools, \$1222.

NAUJAS ANGLŲ AMBASADORIUS AMERIKOJ.

New Yorkan pribuvo naujai paskirtas Anglijos ambasadorius Amerikon, Sir Auckland Geddes. Jis specialiu traukiniu nuvyko Washingtonan. Amerikos laikraščių reporteriai jį daugiausia klausinėjo apie Airijos laisvę, į ką p. Geddes atsakė, buk Anglija ketinanti "pastatyti Airiją ant nuosavių Airijos kojų."

Užsieniuose.

JAPONAI EINA GILYN SIBIRO.

Užgriebs Vladivostoką Japonų armija eina gilumon Sibiro ir bando užgriebti Sibiro teritoriją iki Baikalo ežerui.

CHINIJOS - STUDENTŲ STREIKAS.

Trys tukstančiai Chinijos universitetų studentų paskelbė streiką - protestą prieš Chinijos valdžią, kad ji slaptu budu tariasi su japonais dėl Shantuchs.

TARIASI SU RUSAIS.

Lietuvos ir Latvijos valdžios tariasi su Rusijos bolševikais. Lietuvai tenka visa Lietuvos teritorija — Kauno, Vilniaus, Gardino ir Suvalkų gubernijos. Rusų atstovai Dubiaskin ir Abolin pasiūti Latvijon. Taikos pasirašymas nuskirtas pabaigai balandžio mėn.

Visokios žinios.

RUSIJOS ATSTOVAS ITALIJOJE.

Rusijos bolševikų valdžia savo atstovu Italijon paskyrė Vodovozovą. Italijoje yra apie 5,000 Rusijos belaisvių, o Rusijoje yra apie 400 belaisvių italų.

LITVINOVAS SUSITARĖ SU ITALIJA.

Washingtono gauta žinių, kad bolševikų komisoras Litvinovas susitarė su Italijos atstovu Botbači kas-link apsimainymo Rusijos - Italijos kariniais ir civiliais belaisviais.

DENIKINAS LONDONĖ.

Supliektas Rusijoje Denikinas Anglijos laivu pasiekė Londoną. Sykiu su Denikinu atvyko jo dukterė ir du Kornilovo sunūs.

TALKININKŲ TARIMASI ITALIJOJE.

San Remo, villa Duvachan, eina augščiausios talkininkų komisijos pasitarimas taikos klausimuose. Kol kas konfliktų neįvyko.

ŽYDŲ POGROMAI LIETUVOJE?

Iš Kopenhageno pranešama, buk Panevežyje tapo apdaužytos kelios žydų krautuvės, kuomet tenkiški agitatoriai kurstė tamsią minią keršint žydams už vartojimą krikščionių kraujo velykinėms macoms.

Bet mes juk žinome, kad Lietuva yra vienintėlė šalis, visoj Europoje, kur žydai turi lygias pilietiškas teises su visų kitų tautų žmonėmis. Jeigu žydai ir buvo užkabinėjami už "kraujo vartojimą macų darymui", tai juos užkabinėjo lenkų agentai idant sukompromituot lietuvius, kaip kad jie tą jau daug kartų bandė praktikuoti, arba tamsūs fanatikai, kuriuos jų pasitikėjimą turinti kunigai ne mokina, bet temdo ir draudžia nuo apšvietos.

Iš rinkimų kovos. Kauno (Antroje) Rinkimų Apygardoje viso paduota 23 kadidatų sąrašai. Jų tarpe 1 žydu, 1 lenkų, 2 vokiečių ir 19 lietuvių sąrašų. Tą lietuvių sąrašų gausybę galima išaiškinti tuo, kad daugelį sąrašų su vienu arba su keliais kadidatais padarė atskiri valstiečiai ir visoki tariamieji "nepartiniai", prisidengę savo tikrąjį veidą nepartingumo skraiste. Santaros kadidatų sąrašas Kauno apygardoje stovi pirmoje vietoje ir eis pirmuoju numeriu.

Poetas Jovaras dabar dirba Šiaulių kooperacijos sankrovoje.

Lietuvos vyriausybė ratifikavo sutartį su austrų misija dėl austrų belaisvių grąžinimo iš Rusijos per Lietuvą.

ISPĖJIMAS.

Gerbiamiems Klebonams ir Pamokslininkams.

Valstiečių Sąjungos Centrai pasiekia žinios, kad daugelyje parapijų gerbiameji pamokslininkai, besakydami banžyčios pamokslus, užsimiršta kur esą ir pradeda vietoj Dievo žodžio skelbti krikščionių demokratų partijos žodį, patys virsta samdytais partijos agitatoriais, o bažnyčia paverčia mitingo rinka. Per tokius politinius pamokslus "Valstiečių Sąjunga" keikiama ir prvardžiuojama prieštykybine organizacija tik delto, kad ji gina valstiečius nuo visų turtuolių naudojimo.

Tokie partinės agitacijos pamokslai bažnyčiose ypač dažnai girdėti dabar, prie Steigiamojo Seimo besirengiant.

Išėjame gerbiamuosius pamokslininkus, kad valstiečiai nepakęs savo Sąjungos niekinimo jų pačių pastatytose bažnyčiose.

Steigiamojo Seimo rinkimų įstatymo projekte buvo paragrafas draudžiantis kunigams partijos agitaciją bažnyčioje.

Valstybės Taryba tą paragrafą išmetė, nes Tarybos vicepirmininkas kun. Staugaitis išaiškino ir įtikino, kad kunigams politinė agitacija bažnyčioje draudžiama Kanonų teisėmis.

Skelbdami tai Lietuvos valstiečių žiniai, nurodome visoms Valstiečių Sąjungos kuopoms daryti aukščiaui minėtai atsitikimais štai ką: 1. Pradėjus kunigui per pamokslą Valstiečių Sąjungą šmeižti arba kitu kuriuo budu partijos agitaciją varyti reikia žmones ir kunigą išieiti iš bažnyčios pasikabėti apie politiką ir partijos aikštėje, tyrame ore. Jei agituojantis pamokslininkas to pakvietimo nepaklausytų, tai kiekvienas valstietis gali ir privalo atsakynėti garsiai bažnyčioje į daromus Valstiečių Sąjungai priekaištus, 2. Po kiekvieno tokio politinio pamokslų vietoj Valstiečių Sąjungos kuopa turi sustatyti protokolą, nurodant parapijos pavadinimą, kunigo vardą ir pavardę, kurią dieną ir kokiais žodžiais buvo agitacija varoma. Protokolas su didesniu parašų skaičiumi reikia prisiųsti Valstiečių Sąjungos Centrai, kurs padarys žingsnius, kad galėtų užkirsti kelią neteisėtam bažnyčios naudojimui partijos tikslams.

Valstiečių Sąjungos St. Seimo rinkimų Centro Biuras.

("Lietuvos Ukin.").

Lietuvos R. Kryžiaus delegacija apsimainė su Rusiais 45 belaisviais ir sugrįžo Lietuvon.

Steig. Seimas ir Santara.

Pranešimas.

Tuo tarpu gauta žinių iš Santaros Rinkimų Biuro, kad Santaros sąrašai yra įteikti šiose apygardose ir eis šiais numeriais:

- Kauno (II apygardoje) — Nr. 1.
Utenos (VI apygardoje) Nr. 1.
Panevėžio (V. apygardoje) — Nr. 8.
Mariampolės (I. apygardoje) Nr. 9.
Telšių (IV. apygardoje) — Nr. 4.

Kodel visi Valstiečiai turi Balsuoti už Santarą?

Santara yra partija, susidedanti vien tik iš valstiečių vaikų, išėjusių mokslus ir savo pačių darbu ir gabumais, pasikėlusiu ligi aukščiausių vietų.

Santaros nariai jau "Aušrai" brėkstant, darbuojasi Lietuvos Valstiečių gerovei, leidžia laikraščius ir knygas jų samonei kelti, slapta organizuoja valstiečius ir rengia juos ginti savo tiesas.

Negalėdami gauti vietų savo tėvynėje, jie priversti nekartą ieškoti darbo svetimijoje, bet, būdami ten, neišsižada savo žmonių ir dirba jiems svetimijoje raštais, draugijų organizavimu, lietuvių vardo kėlimu ir garsinimu. Susidarius geresnėms aplinkybėms, tuojau grįžta į tėvynę ir dalinasi su savo žmonėmis bendrais vargais ir rūpesniais.

Santaros nariai, trokšdami visada vienybės ir santarvės tarp visų lietuvių, ir siekdami šalies gerovės atsargiai ir be šurkščios kovos, be erzavimo, keršto ir neapykantos, visada turėjo Lietuvos valstiečių pasitikėjimo, buvo jų jau nekartą renkami ir išstatomi atstovauti jiems visokiose Rusų ir savo įstaigose ir, valstiečių antdėtasis pareigas santarininkai visada garbingai pildė.

Santaros nariai yra tikri mūsų valstiečių valios, norų ir upo reikėjai. Kiek mūsų valstiečių yra svetimais noras suirutes, priešpaudos vertimų ir trukšmų keliu pasiekti savo, tiek tas yra svetima ir Santarai.

Santara visada sieks mūsų gerovės ramiai, rimtai, taikiai — teisybės ir išminties keliu.

Santara savo progama daug niekam nežada, bet kiek galima matyti iš jos vyrų darbų praelyty, ji gali daugiausiai duoti.

Santara, kurdama nepriklausomą mūsų valstybę ir grįsdama jai pagrindą ilgiamis metams, nepamirš ir dabar kaip ir pirmiau nepamiršo, mūsų valstiečių reikalų, rupinai nieko per daug nenuskausti, gerai atmindami, kad valstybė turi būti motina visiems savo piliečiams: geruosius ir darbščiuosius paglostyti, o bloguosius ir dykuosius motiniškai nuplakti.

O kas eina apie prityrimą Santaros kadidatų dirbti tą didį valstybės darbą, kuris teks dirbti Steigiamajam Seimui, tai vieni Santaros kadidatų vardai jau gana užtikrina, kad jie tą darbą mokės gerai ir tinkamai atlikti.

Todel reikia valstiečiams žiūrėti, kad nė vienas jų balsas dykai nepražūtų, kad visi valstiečiai paduotų savo balsus, už santaros sąrašus!

Mūsų Kadidatai.

Paduodame čia trumpai mūsų kadidatų į Steigiamąjį Seimą gyvenimų aprašymus, iš kurių bus matyti kiekvienam piliečiui, ką jis renka. Red.

Petras Leonas.

Gimė 16—XI—1864 Liakavos kaime, Plutiškių, par., Gudelių valsčiaus, Mariampolės apskr., mažazemių ukininko šeimoje, nes jo tėvas turėjo tik apie 28 margus žemės. Buvo šeimoje jauniausias. Pradinę mokyklą lankė Naumiestyje ir Sunskuose. Gimnazijos mokslą ėjo ir pabai-gė Mariampolėje. Teisės mokslus išėjo Maskvos universitete.

Po to tarnavo prie Suvalkų teismo, o paskiaus tolimam Rusituoju bažnyčioje pakviesti jos krašte teismo tarytojui, taikos teisėjui ir apygardos teismo nariu. — 1906 m. pradžioje buvo caro valdžios atstatytas iš apygardos teismo nario vietos už dalyvavimą 1905 metų revoliucijos judėjime. — Tais pat 1906 metais sugrįžo Lietuvon ir, apsigyvenęs Kaune, ėmė dirbti kaip prisiekusis advokatas. — Taisi darbas laikinai buvo pertrauktas, nes 1907 metų pradžioje buvo išrinktas Valstybės Dumos nariu nuo Suvalkų gubernijos. — Į 3 ir 4 Valstybės Dumą atsisakė būti renkamas.

Lietuvių tautos visuomeniškame gyvenime dalyvavo visuomet, pradėdamas nuo tų laikų, kai dar buvo universitetas studentų. Laikraščiuose savo straipsnius pradėjo dėti 1887 m., pirmiausiai Amerikoje Jono Šliupo leidžiamam "Lietuviškam Balse". — Paskiau jo straipsniai tilpo "Sviesoje", "Varpe", "Lietuvos Ukininke" ir k. Daugiausiai tie raštai lietuviškos ekonomijos klausimus. — Studentaudamas, dalyvavo Maskvos lietuvių studentų draugijoje, kuri atsižvelgiant į anų laikų gyvenimo sąlygas labai žymiai prisidėjo prie lietuvių tautinės samonės kėlimo. — Dalyvavo pirmuose lietuvių inteligentijos suvažiavimuose: 1888 metais, per Petrinės, Mariampolėje, 1889 — Lozoraičiuose ir t.t., kurių vaisium buvo "Varpo" ir "Lietuvos Ukininke" išleidimas ir tų laikraščių tobulinimas. — Gyvendamas tolimoje Rusijoje, visuomet dalyvavo raštais mūsų visuomenės gyvenime.

Gyvendamas Kaune dalyvavo įvairiose lietuvių draugijose: "Mokslo", "Ziburėlio", "Saulės", "Aušros", Dainos" ir k. — Prisdėjo prie moterų suvažiavimo suorganizavimo 1907 m. vasarą. — Budamas Teisingumo

teriu pirmam (prof. Valdemaro) ir antram (Sleževičiaus) Kabinete prisidėjo prie suorganizavimo Lietuvos teismų, o budamas Vidaus Reikalų Ministeriu ketvirtam (Sleževičiaus) Kabinete vedė darbą Savivaldybių įstatymų ir Steigiamojo Seimo rinkimų įstatymą rengiant.

("Santara").

A.L.T.S. Reikalai.

▲ L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:
P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
 320 Fifth Ave., R. 805,
 New York, N. Y.
JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
 101 Oak St., Lawrence, Mass.
M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
 366 W. Broadway,
 So. Boston, Mass.
K. JURGELIUNAS, Išdėtininkas,
 377 W. Broadway,
 So. Boston, Mass.
F. J. ŽURIS, Išdėtininkas,
 15 James St., Boston, Mass.
J. TUINILA, Išdėtininkas,
 822 Washington St.,
 Boston, Mass.

Skolos Smarkiai Mažėja.

PRISIŪSTOS AUKOS SANDAROS SKOLŲ SUMAZINIMUI IR PARTIJOS REIKALŲ PAREMIMUI.

11-ta kuopa iš Waterbury, Conn. — \$72.00, (aukautojų vardai tilpo "Sandaros" No. 15).

15-tos kuopos narys, A. Stankevičius — \$2.00.

25-ta kuopa iš Chicago, Ill. — \$58.44, (aukautojų vardai telpa kitoj vietoje).

P. S. 25 kp. korespondencijoj skaitome \$61.00, bet yra prisiųsta 4 trift stampos po 25c. sykiu \$1.00, 3 W. S. S. 1918 m. po 4-39c. 13.17

1 W. S. S. 1919 m. verta. . . 4.27

Bankos čekis ant 40.00

Viso ... \$58.44.

29-ta kuopa iš Detroit, Mich. Iš kuopos izdo — \$10.00, Nariai sudėjo: Jonas Kirvelis \$7.00, Jonas Laukonis \$2.00, A. Trimirka \$1.00, K. Šnuolis \$2.00, J. Tamosiūnas \$2.00, M. Burba \$1.00, P. A. Račkauskas \$1.00. Viso \$26.00.

60-ta kuopa iš Ansonia, Conn. prisiuntė \$32.00.

VĖL SUMAZINTA SKOLOS \$307.80.

Gerb. Mykolas Koranas (Coran) turėjo "Ateities" 20 sėrų, vertės \$169.00. Už darbus buvo atrokuota \$31.20, prigulėjo dar jam \$137.80. Dabar p. M. Coran (Balandžio 14 d., 1920) išvažiudamas Lietuvon, pasirašė ir dovanoją ALT. Sandarai visus jam prigulinius sėrų vertės \$137.80. Valio tėvynės sunai.

Gerb. Alb. Rimka, taipgi turįs "Ateities" 20 sėrų, arba p. Rimkai priguli \$170.00. Šis tėvynainis neseniai parašė ALTS. išdėtininkui K. Jurgeliunui, primindamas ir žinodamas mūsų padėjimą, apat ko kito, jis sako: Padovanočia "Sandarai" visus man prigulinius \$170.00, jeigu ir kiti savo aukomis paremtų "Sandarai" išsikasti iš skolų. Beto, aš dar esu kiek skolingas už "Jaunąją Lietuvą" p. Žemaičiui ir kiek p. Petrauskui, jiems prisiūsti mūsų pinigų kursui esant taip žemam, labai daug atseitų"...

Mes žinome, kad pil. A. Rimka nėra turtuolis, o visą laiką dirba del lietuvių naudos, nors ir silpną sveikatą turėdamas. Todėl buvo susirašyta su gerb. A. B. Žemaičiu Chicagoje ir gauta atsakymas, kad žemaitis Printing House priguli iš Rimkos \$100.00, bet nusileido p. Žemaitis ant \$50.00 ir jam Sandara dardar išmokėjo Rimkos skolą pilnai.

Gerb. M. Petrauskui atmokėta taipgi pilnai A. Rimkos skola \$35.00.

Išvada yra tokia: A. Rimkai prigulėjo gauti 170 dol., o mes jo skolas išmokėdami su \$85.00, viską padengėm, nes rešta dovanoją \$50. dol. A. B. Žemaitis ir 35 dol., A. Rimka. Taigi dabar Sandaros skola susimazina šituo mi net \$307.80.

M. J. Damijonaitis, ATLS. Sekret.

Sandariečių Stovis.

Iš pereitame "Sandaros" numeryje tilpusios narių stovio apyskaitos gerb. nariai matėt, kaip vienos kuopos sparciai auga, narių skaičius padidėjęs dvigubai ir daugiau, o kitos sumažėję. Tokia apyskaita mums yra labai svarbi, nes iš jos matome, kuriose vietose mūsų spēkos auga - stiprėja, o kur nyksta. Turime pasirupinti surasti priežastis nykimo ir neduoti toms nelemtomis kandims naikint mūsų jaunutes šakas nuo pavojaus, kad jos visai neišdžiūtų.

Dabar laikas gaivinti ir auginti Sandaros kuopas, visoje didenybėje, kad jos būtų ir šaknis giliai įleistų, tuomet jau nebus pavojaus ir audrai užėjus galės atsilaikyti.

Kur daugiausia Sandaros narių ir kuopų randasi? Šitas irgi svarbu sekti ir atydoje turėti. Pagal valstijas yra šitaip:

Pirmą vietą užima Mass. valstija: čia yra 12 kuopų su 296 nariais.

Antrą vietą užima Conn. valstija: yra 9 kuopos, su 254 nariais.

Trečią vietą randasi Penn'a. valstijoje: yra 13 kuopų su 253 nariais.

Ketvirtą vietą New Yorko valstijoje: randasi 7 kuopos su 150 narių.

Toliaus seka: — **Ohio** valstija: 2 kuopos, turi 52 narius; **Rhode Island** maža valstija: 1 kuopa su 42 nariais; **New Jersey** valst. yra 3 kuopos — 50 narių; **Maryland** valst. 1 kuopa — 40 narių; **Illinois** didžiulė valstija, o yra tik 2 kuopos — 38 narių. **Michigan** valstijoje yra 2 kuopos — 27 nariai; **New Hampshire** valst. yra 2 kuopos — 19 narių; **Wisconsin** valst. viena kuopa su 17 narių. **Maine** valst. viena kuopa su 6 nariais.

Reiškia mūsų nariai gyvena 13-je valstijų, apart keliolikos pavienių narių, gyvenančius **Oregone** ir **Washington** valstijose.

Nebūtų rimta kaltinti ir žeminti nekurias kuopas už apsilaidumą, ar mažėjimą narių skaičiaus, nes gerai atjaučiu visoms kuopoms ypatingai jų viršinininkams, kad kitose vietose aplinkybių dėlei negali kuopa gerai pasilaikyti, kurie veikia, tiems ir yra sukrauta tiek darbo, kad nelengva visą uždėtą darbą tinkamai atlikti.

Del pavyzdžio padarysiu ištrauką iš vienos kuopos veikėjo laiško:

"...Šiek tiek pasivėlinau su prisuntimu mūsų kuopos narių mokesčių. Begalo turiu darbo su kitoms organizacijoms, o dabar ypatingai su L. Laisvės Bonais, kadangi esmiu raštininkas ir rinkėjas ir t. t."...

Matoma, kad sandariečiai daugiausia dirba del tėvynės Lietuvos visomis savo išgalėmis. Kaip kas pažakys kad ALTS. mažas narių skaičius, bet aš pasakysiu, kad sandariečių tukstantis narių atstoja prieš kitų desėtkus tukstančių, savo darbu ir triusu del lietuvių ir tėvynės labo.

Tik vieną turiu pastebėti ir pabrakuti, kad kiekviena ALTS. kuopa privalo turėti kiekvieną mėnesį narių susirinkimą. Kiek man teko patirti, kurios kuopos neturi nuolatinių mėnesinių susirinkimų, ten kuopa silpnėja, nariai atsilieka su mokesčiais ir vėliaus jau yra sunku atvesti į tvarką.

Dauguma kuopų apsilpę tik del stokes agitacijos, kad kitų sriovių visoki agitatoriai lankosi

ir pieluoja - šmeižia sau priešingos nuomonės žmones, todėl sustiprinimui ir pakėlimui dvasios ir abelnos agitacijos, į šitą ALTS. Centras turi atkreipęs dėmesį ir tik laukta pasitaismo aplinkybių, o dabar tuojuos bus plačios agitacijos vėjus apskelbtas.

Mūsų visų pastangomis, turi buti įkurtos Sandaros kuopos sekančiuose lietuvių apgyventuose miestuose ir miesteliuose:

Massachusetts valstijoje: Athol, Brighton, Newton Upper Falls, Northampton, Springfield.

New Jersey valstijoje: Elizabeth, Harrison, Patterson, Wilmington, Del.

Pennsylvaniajioje: Forest City, Gilberton, Homestead, Minersville, Philadelphia, Buboio, Vandergrift, Wilmerding.

Illinois valst. bent 5 kuopos Chicago, Chicago Heights, Collinsville, East St. Louis, Joliet, Oglesby, Spring Valley, Springfield, Waukegan, Westville.

Wisconsin valstijoje: Kenosha, Milwaukee, Port Washington, Sheboygan.

Indiana's valstijoje: Clinton, Gary, Valparaiso, East Chicago, o taipgi Omaha, Neb., Los Angeles, Cal., Portland, Oreg., Seattle, Wash. ir kitose vietose, kur tik yra lietuvių.

M. J. Damijonaitis.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

CHICAGO, ILL.

Pavyzdingas Sandariečių Susirinkimas.

ALT. Sandaros 25-tos kuopos mėnesinis susirinkimas atsibuvo subatoje, kovo 20 d., 8 val. vakare, Fellowship House svetainėje, 831 W. 33rd Place.

Šis susirinkimas, galima sakyti, buvo vienas iš skaitlingiausių ir pavyzdgingiausių, nes buvo susirinkęs didelis burių narių su augštomis ir prakilnomis mintimis, kurie jaučiasi esą tikrais ALT. Sandaros nariais, prisilaukiantis jų nustatytų principų, mylintis tautybę ir demokratiją, ir kovotojais už Laisvę ir Demokratišką Lietuvos Valstybę. Todėl, kaip moraliai, taip ir materialiai rėmė ją ir gynė jos principus.

Reikale Lietuvos Steigiamojo Seimo, nutarė parupinti rezoliuciją ir pasiūti ALTS. Centran, kad Centras sulgy sandariečių norais, jausmais, troškimais ir daugel kuopų pageidavimu, kad Lietuva taptų Laisva, Demokratiška Šalimi, ir kad Lietuvos Valdzia būtų tikrai to žodžio prosmeje, demokratiška, iš daugel kuopų rezoliucijų sudarytą vieną bendrą rezoliuciją arba, jeigu pasirodytų reikalinga, atskirų kuopų rezoliucijas pasiūstų Lietuvon, Lietuvos Steigiamajam Seimui.

Kuopos susirinkimai, nutarta laikyti kiekvieno mėnesio pirmoje savaitėje, utarninke.

Prisirašė naujas narys, Jonas Kazakauskas.

Kilo sumanymas, nors kiek prisidėti prie atmokėjimo Sandaros skolų. Bet nėsant pinigų izde, nebuvo iškur skirti ALT. Sandaros organo skolų atmokėjimui. Todėl tam tikslui nariai aukavo sekančiai:

Po \$5.00:

Dr. A. Zimontas, Justinas Kulis, A. Bakučionis, Iz. Gerzijauskas, A. L. Lukas, S. V. Valančius, K. Vilkevičius, St. Rimkunas, I. F. Girkontas, S. Kvietka, M. K. Šilis ir F. A. Juozapaitis. Viso \$60.00.

Suaukauti pinigai jau pasiūsti Centran.

Pageidaujama, kad ir kitos ALT. Sandaros kuopos sektų pavyzdį Chicago 25-tos kuopos, ir kiek galėdamas aukautų "Sandaros" skolų atmokėjimo reikalams. Jeigu kiekvienas sandariečių aukautų po \$5.00 organo

skolų atmokėjimui, tai "Sandaros" uždėję "mortgage" greit atmokėtume. Sandariečiai demokratai, subruskime ir savo principų laikykimės. Kovodami už tautybę ir demokratiją, Demokratišką ir Nepriugulimą Lietuvos Valstybę, kartu nepamirškime ir savo organo "Sandaros", aukaukime jai, mažinkime jos skolų žaidzas, o kuomet atmokėsime uždėję "mortgage", tik tuomet turėsime savo puikų politiška literatišką organą "Sandarą".

Valio sanadriečiai!

Pseudo.

P. S. Mums malonu, kad ir Chicago sandariečiai pradeda judėti. — **Red.**

DETROIT, MICH.

Sandariečiai Remia Sandarą, Santara, Puikiai Veikia ir Ruošiasi prie Prakalbu.

Senas jau laikas, kaip teko pastebėti žinūčių iš šios kolonijos, ypač iš sandariečių veikimo. Gali atrodyt, jog čia jų nėra arba apsnudę. Vienok kitaip yra: Sandaros 29 kp. neperdaug skaitlinga nariais, bet veikimu, tai ši kuopa yra, taip sakant, aparatu varančių visą del vidurinės sriovės čionaitinį veikimą, taip pat ir abelnai del Lietuvos labo. Sandariečių pasidarbavimu LN. Fondui įvairiais budais surinkta aukų ne šimtais skaitliuojamu, bet tukstantiais. Sandariečiai sutvėrė L. G. Draugijos (L. Raudonojo Kryžiaus) skyrių ir nemažą dalį vietos lietuvių sutraukė prie šio skyriaus. Sandariečiai dirbo palaikyme Centralio Komiteto skyriaus. Pagaliaus, sandariečiai privertė vietos katalikų vadus su kun. Kemešiu prišakyje bendrai dirbti parduvinėjime L. P. Bonų, kas dabar pasekmingai vyksta. Neatsiliko sandariečiai nuo rėmimo ALTS. organo pinigiskai. Išgirdus, kad Am. lietuviški jezuitai traukia "Sandaros" redaktorių gerb. K. Norkų teisman už išrodinėjimą jų juody, liet. liaudziai pragaištingų darbų — ir čia sandariečiai, išreikšė jausmingą g. Norkų prijautimą, paskyrė iš kuopos izdo \$10.00 sumesdami dar \$9.00, viso \$19.00 varymui bylos. Tuo pat laiku tapo paskirto \$10.00 iš kuopos izdo Sandaros partijos parėmimui, kas pasiūsta Sandaros Centran persiuntimui Lietuvon. Ir tai neperdideliu bureliui į visas puses intensyviai veikiančiam, nebuvo laiko nei žinutės parašyti į organą "Sandarą". Tas veikimas neleidu nei agitacijos pavaryti už Sandaros partiją, kuomet kitos sriovės išsijuoję dirbo savai partijai, dargi prisidengdamos abelnu del Lietuvos labo darbu. Vienok-gi šie metai daugiau rezultatų žada mūsų kuopai ir del Sandaros.

Zinia, kad "Sandaros" redaktarius važiuos po kolonijas su maršrutu kartu atlankys ir mūsų kolonija — dideliai sandariečius džiugina. Turėsime progą susilaukti vieną labiausiai pasišventusį Sandaros partijos žmogų.

R.

RACINE, WIS.

Iš Sandariečių Veikimo.

ALTS. 35 kuopa tikrai pradėjo rodyti savo priderantį veikimą. Praeitame susirinkime nutarė pagaminti rezoliuciją išreikšiančią troškimus, kaip Lietuva būtų sutvarkyta. Rezoliuciją parašys išrinkta komisija: J. Pilipavičius, J. Bakutis, A. Darginis, M. Kasparaitis, o sekančiame sus., balandžio 25 d. bus patvirtinta ir pasiūsta Liet. Steig Seimui.

35 kuopos gražus vakaras rengiamas balandžio 24 d., subatos vakare, 8 val., Turner Hall. Statoma scenon zaizdelis iš lietuvių

gyvenimo "Ant Bedugnės Krašto". Visi, kaip nariai, taip ir nenariai atsilankykite, netik vietiniai, bet ir iš apielinkų kolonijų, nes yra gera progą pamatyti gražų veikalą ir pasilinksminėti. **M. K.**

NAUGATUCK IR UNION CITY, CONN.

ALTS. Pirm. Prakalbos.

Bal. 11, tapo surengtos prakalbos ALTS. Centro pirminkai inž. P. J. Žiuriu, kuris puikiai nupiešė industrialio Lietuvos kilimo reikalus ir kalbėjo apie politinį Lietuvos padėjimą. Klausytojams patiko teisingas kalbėtojo aiškinimas, kad Sandara augščiausiu savo tikslu turi Lietuvos liaudies buvio pagerinimą, apšvietos skleidimą ir jos organas "Sandara" kelia eikštėn darbelius visų, civiliai žmonės, kunigai, ar kas jie nebutų.

Paaišinus L. A. B-vės ir Resorcino fabriko reikalus prie jų prisidėjo vienuolika šerinkinų.

Įvairūs padaužos ir komunistėliai su vyčiukais pirmiaus nesikreipdavo su reikalais prie L. A. B-vės sakydami, kad Liet. Atst. B-vė, tai vienų sandariečių įstaiga ir vienų sandariečių valdoma. Bet kuomet kreipėsi prie įvairių ambasadorių, lašinių ir brostvių bendrovių tapo apvilinti, tat dabar visi kreipiasi prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės. **M. L. Masonis.**

WORCESTER, MASS.

Iš Sandariečių Gyvenimo.

Mūsų kolonijoje gyvuoja Tautinės Sandaros kuopelė, bet kas žin kodėl ji taip mažai čia žinoma tarpe vietos lietuvių? Įstabu, kad tokios garbingos organizacijos kuopa visai mažai ką veikia. Tiesa, girdėti, kad jau sandariečiai ištikrųjų pradės veikimą, nes kiek teko sužinoti iš kuopos viršaičių, kad yra rengiamos prakalbos; po to sako, kad bus ir paskaitų. Butų labai gerai, kad įvyktų paskaitos — ypač iš Lietuvos istorijos, garbingos praeties lietuvių tautos, pritaikant prie šių dienų lietuvių situacijos. Sandariečių pareiga skleisti tautiška susipratimą tarpe brolių lietuvių, ir prašalinti tuos visokius "izmus" iš mūsų jaunuomenės tarpo ir į jų vietą įdėti žiedą tautiskai - demokratišką kiekvienam broliui lietuviui ir lietuvaitei. Prisikėlus lietuvių tautai iš vergijos grabo platinkit tautiška idėją tarp brolių lietuvių, kurie dabar demoralizuojami visokių "izmų".

Ex-reporteris.

LAWRENCE, MASS.

Sandariečių Prakalbos.

Balandžio 11 d., po pietų lietuvių Piličių Kliubo salėje, įvyko vietos Sandaros Partijos 12 kp. prakalbos. Kalbėjo p. K. Norkus. Nors Sandaros kuopos valdyba ant greitųjų surengėtas prakalbas, kadangi tik ant tos dienos tegalima buvo gauti p. Norkų, bet žmonių susirinko pilna salė ir prakalbos kuopai visomis pusėmis nusisekė.

Pirmoj dalyj savo kalbos p. Norkus apibriežė Sandaros darbus, idėjas; amerikiečių lietuvių veikimą, taipgi Lietuvos sandariečių darbus del Lietuvos žmonių gerovės. Parodė visus Lietuvoje išeinančius laikraščius, kurių yra apie 27.

Pertraukoje buvo parinkta aukų Sandaros kuopos reikalams ir idėjai skleisti. Surinkta buvo \$16.95. Stambesnes aukas čia paskelbiu: P. Deltuva 1 dol. Po 50c.: M. Lukaševičius, M. Gustaitis, A. Adukonis, J. Eidukevičius, A. Bagdonas, J. Gudaitis, P. Matulaitis, J. Stankaitis, J. Kandrotas, F. Bauša, J. Užkurnis, P. Baliukas, J. Vaitkevičius, V. Černiauskas.

Taipgi prisirašė prie kuopos

17 naujų narių, kuriuos tikimasi kuopos valdyba jau pridavė į centrą ir iš centro bus paskelbta naujųjų prisirasusiųjų pavardės.

Antroje prakalbos dalyje p. Norkus pasakojo visą Lietuvos politikos padėtį; daugiausia pašventė Steigiamojo Seimo prasmei, jo busiantiems darbams. Tai pgi šiandieninę padėtį su Lietuvos kaimynais.

Kad daugiau ir tankiaus tokių prakalbų Lawrence butų, tai vietos lietuviams turėtų vis aiškesnes žinias apie Lietuvą, jos vargus ir tiems jos vargams Amerikos lietuviams daug galėtų pagelbėti, juos pamažinti.

Korespondentas.

PRANESIMAS ALTS. CONN VALSTIJOS SANDARIECIAMS.

Didžiai gerbiamos sesutės ir broliai sandariečiai! Šiuomi pranešu, jog ALT. Sandaros Conn. apskričio suvažiavimas įvyks 25 d. balandžio (April), š. m. svetainėje "German Hall", Maple St., Ansonia, Conn. Apie įvykstantį šį suvažiavimą visoms kuopoms išrašiau užkvietimo laiskus. Taigi gerbiamai kuopų viršininkai gavę pranešimą, o jeigu kartais nekuriu laiskai nepasiektų, tai pasiganėdinkit šiom pranešimu ir kaip galima greičiau susaukite kp. susirinkimus ir išrinkę prisiųskite kuodaučiausia atstovų, taipgi visos kuopos malonėkite padaryti ir inėsimų į apskričio susivažiavimą, o jeigu kuri kuopa dėlei kurių priežaščių negalėtų prisijusti atstovus, tai galite prisiųsti bent sveikus inėsimus, bėt labai yra reikalas, kad šiame suvažiavime būtų atstovai nuo visų LATS. Conn. apskr. kp., nes dabartiniu laiku pradėjęs sparciai bujoti mūsų politinei ALT. Sandaros Partijai yra labai daug svarbių dalykų aptarti. Priek tam turime šiame suvažiavime išdirbti planus milžiniškam apskričio veikimui šiame vasariniame sezone.

Su gilia pagarba,

ALT. Sandaros Conn. apskričio raštininkas,

K. J. Paulauskas,
 797 Bank St., Box 107,
 Waterbury, Conn.

Lietuvos Valstybėje.

Mokinių Skaičius Švietimo Ministerijos Mokyklose.

Šių mokslo metų pirmą pusmetį aukštesniose mokyklose vadinamose gimnazijose buvo išviso 7733 mokiniai, t. y. buvusioj Suvalkų gub. 2088 mokiniai, o buvusioj Kauno gub. 5645 mokiniai. Aukštesniose pradedamose mokyklyose mokėsi 898 mokiniai (Suvalkijoj — 305, Kaunijoj — 593). Pradedamųjų mokyklų buvo 1166; jose mokėsi prie 1460 mokytojų (696 vyrų ir 764 mot.) per 70.000 mokinių.

Mūsų Belaisviai ir Įkaitai Rusijoje.

Pervežimas lietuvių belaisvių ir įkaitų, išmainty su Sovietų Rusija, neturės kliučių iš Latvijos pusės. Pasikeitimas įkaitais ir belaisviais galės buti daromas latvių fronte. Per savo barakus latviai galėsį praleisti kasdien ne daugiau kaip 200 žmonių.

Lenkų Darbai.

Patirta, kad lenkai perša Vilniaus vyskupo padėjėju žinomą lenkų patriotą kun. Liubaniec, kuris yra priešingas lietuviams. Iš Varšavos siunčiamas dabar į Rymą arciv. Ropas su kun. Zongolavičium su tikslu atskirti Gardino apygardą iš Lietuvos vyskupijos ir sudaryti naują vyskupiją, o Kauno vyskupijos dalyj priskirti prie Vilniaus vyskupijos. "L. Uk."

Lietuviu Seimas Vilniuje

Rašo Juozas Kačergius.

(Taša).

U t a r n i n k a s .

(Lapkričio 21, 1905 metų).

Lapkričio 21, 1905 metų, tai buvo iš eilės antra oficiali diena "Lietuvių Seimo Vilniuje". Ceremonijos atidarymo buvo tos pačios kaip ir panedėlyje. Vienok prezidiumas jau iš vakaro pasirūpino pranešti delegatams, kad pagal valdžios leidimą utarninkas yra paskutinė diena seimo. Dėl to priežasties prezidiumas kvietė delegatus nesivėluoti, o susirinkti paskirtu laiku.

Utarinke seimo sesijas turėjo atidaryti 9 v. r., nes dar buvo daugelis negvilidentų klausimų, patiektų dėl apkalbėjimo ir taipgi nemažai svarbių klausimų dar buvo visai nepajudinta, — tai pranešė prezidiumas.

Utarinke, jau prieš devynias, delegatų prisirinko beveik pilna salė. Lygiai devyniose prezidiumas užėmė savo suolus. Tuomet daktaras **Basanavičius** pakilo nuo savo suolo ir pranešė delegatams, kad "jau sesija prasideda, melžiu visų delegatų užsilaikyti ramiai". Pirmas utarinke kalbėjo **Sirutavičius**.

Sirutavičius utarinke kalbėjo trumpai ir aiškiai. Išdėstęs Social - Demokratų Partijos Lietuvoje programą, daugiausia agitavo už Social - Demokratų Partijos programą Lietuvoje. Taipgi Sirutavičius trumpai papasakojo apie santikius lietuvių su svetimtaučiais Lietuvoje.

Brostvininko Kalba.

Po Sirutavičiui išėjo kalbėti delegatas nuo klerikalų Kauno gubernijos, tarnas tulas bažnyčios (zakristijonas), kuris nevykusiai aukštino dvasiškijos luomą ir kelė į padanges katalikų bažnyčios didikus ir jų "nuveiktus darbus". Nors jis kalbėjo labai ilgai, bet pasakė nedaug, jo kalba pasižymėjo dideliu vienpusiškumu ir nerimtumu. Jo kalba pagal išvedimo buvo greičiau padikuota ir įkvėpta pačių kunigų (lyderių nuo klerikalų), bent taip atrodė delegatams. Baigdamas savo kalbą jisai ragino delegatus laikytis katalikų tikėjimo ir "glaustis prie motinos bažnyčios, kurioje per maldas žmonės apturi viską". Taip užbaigė klerikalų kalbėtojas savo kalbą.

Kaimietis Supliekė Brostvininką.

Po klerikalų kalbėtoju užėmė estradą kaimietis delegatas Kauno gubernijos, kuris galima pasakyti, buvo kaip oponentas klerikalui, ir kuris klerikalų kalbėtojo išvaldžiojimus į dulkes sumušė. Kaimietis griežtai užreiškė, kad su pirmiaus kalbėjusiu kalbėtoju jokiū būdu nebegalima sutikti. Mes žinome, sakė kaimietis - artojas, iš istorijos, kad kunigai skelbia tą patį bažnyčiose jau daugel amžių, o mūsų reikalai, mūsų gyvenimas nė kiek nepažengė pirmyn nuo jų skelbimo iš sakyklų. Mes toli - gražu esame atsilikę užpakalyje nuo progreso. Tad mums beabejonės daugiau reikia žinojimo, o ne poterių; mums reikia mokintis, o nesvajoti; mums reikia glaustis prie mokyklos, o ne prie bažnyčios. Mes dar tik tai šiais pastaraisiais metais pradėjome sužinoti, kad malda negali nieko pagelbėti nė sveikatai givulių, nė sveikatai žmonių, nė vaisingumui ir našumui žemės. Derlių javų taipgi malda nieko negelbsti. Mums daugiau reikia mokslo ir žinojimo apie gamtą ir kitų šalių kultūrą, o ne klausyti pasakų apie šventuosius ir išsvajotus gyvenimus.

Tai buvo pabaiga kalbos kaimiečio delegato iš Kauo gubernijos.

(Bus daugiau).

Faustas Kirša.

Aš ir Tu...

Einam pajurin kartu —
Aš ir tu...
Lydi mus šešėliu du —
Aš ir tu, aš ir tu...
Tuščia, neramu, klaiku —
Aš ir tu...
Girdim balsą vienu du —
Aš ir tu, aš ir tu...
Vėjai slenka nuo kalnų —
Aš ir tu...
Juroj tukstantys dainų —
Aš ir tu, aš ir tu...
Bangos žvalgosi krantu —
Aš ir tu...
Einam griesti tų bangų —
Aš ir tu, aš ir tu...
Jose tukstantys draugų —
Aš ir tu...
Mes bučiuosimės kartu —
Aš ir tu, aš ir tu...
Mirksny amžiai valandų —
Aš ir tu...
Atsidusim tarp bangų —
Aš ir tu, aš ir tu...
Juros gly busim du —
Aš ir tu...
Ten tylu, kur vienu du —
Aš ir tu, aš ir tu...

Kazys Binkis.

Sniegas.

Sniegas — monų šypsena.
Sniegas — vakaro sparnai:
Sniegas — be gaidos daina.
Sniegas — tirpstanti sapnai.

Lyg skraistė žiedais išpinta,
Sniegas krinta, krinta, krinta...

Iš tyliųjų debesų,
Iš tolių erdvės dausų,
Čia į žemę,
Kur aptemę

Nuo tamsių rudens laikų
Struko apdarai laukų, —
Lyg skraistė žiedais išpinta,
Sniegas krinta, krinta, krinta.

Sniego apsuptas krislais
Tyli, stovi ir klausais,

Kaip tolių tarpų balsais
Kalba žemė su dausais.

Lydi mintys toly aidą.
O snieguolės skraido, skraido...

Tolimų sapnų šešėliai
Prieblando duluoja vėlei.

Pasibaido.
Išsisklaido.

Tai aplinkui vėl sustoja,
Tai laukimų sutemoje
Vėl tolyn, tolyn vilioja.

Slepia rūke tylų veidą.
O snieguolės skraido, skraido...

Monų apsuptas tinklais
Tyli, lauki, — gal ateis?

Sniegas papuoštais keliais
Iš dausų gal nusileis?

Pamatysi, kaip per miegą,
Veidą, šypsantį iš sniego...

Bet aplinkui vien tylą,
Vien tik pusbalšė migla

Ir liulioja
Ir banguoja...

Tik varpai už miško alda
Ilgia dulsią žemės maldą...

Tiktai juda baltas rukas...
Tik snieguolės sukas, sukas...
("Veja".)

Mūsų Bendradarbių Balsai.

KLAUSIMAI PRAKALBOSE.

Pas mus yra įsigyvenę vienas la bai blogas įprotis, tai yra leisti prakalbose statyt kalbėtoju klausimus. Vadinu "blogu įpročiu" už tai, kad dabartiniai klausimai neatstoja savo vertės.

Bet, neleidus prakalbose statyt klausimų, tai šoks nebe toks korespondentas ir piekia korespondenciją savo pažiūrų laikraštini, kad buvo prakalbos tokios ir tokios, bet kalbėtojas švaksas būbęs, todėl neleidu klausimų statyt. Arba, kad prakalba "humbuginga" buvus, todėl bijo leisti prie klausimų.

Ant šitokių užmetimų nereikia atydos atkreipti. Kaip smarkuoliai, klausimų statėjai nuo to atpras, tai bus ir gerai.

Be platesnio nurodymo, kodėl nereikia leisti prakalbose klausimų statyt, daug kas paskaitys už varžymą laisvės žodžio, bet kaip tik iki to laipsnio varžymo laisvės žodžio nedaieina.

Daliname mes lietuvius į tris srioves. Kiekvienos sriovės veikimas yra priešingas kitoms dviems. Todėl, visos tris sriovės rengia 99 prakalbas iš 100 agitacijos mirių del kokio nebuk dalyko. Viena sriovė su rengia prakalbas, o publika yra visų trijų sriovių. Kalbėtojas stengiasi savo užduoti geriau kaip galima atlikti, geriausias pasekmes sutikti.

Jeį žmonės visų sriovių nesufanatizuoti, tyrai šviečiami, jei supranta dalyką kas yra remtina del jo svetimos sriovės, o kas ne. Gi sufanatizuoti, pav.: vyčiai bei komunistai patyria svetimos sriovės prakalbas organizuojasi nueiti į prakalbas; o jei susiorganizuoja eiti, tai atėjus k l a u s i m a i s stengiasi provokaciją padaryti, prie suirutės privesti, kad prakalbų rengėjams būtų iš visų atžvilgių nuostolis.

Antras principialis dalykas, tai kad šių dienų statomieji klausimai svetimos sriovės žmonių neyra k l a u s i m a i, bet taip vadinamas nekilokos minutų spyčiaus užsiuolimas ant kalbėtojo. Išreiškimas skirtingos nuomonės negu kalbėtojas išreiškė ir t. t. Duoda klausimą. Kalba penkioliką minutų (kad ir mažiau, tas nesvarbu), bet iš tos kalbos nesimato jokio "question mark". Yra ženklas, kad norima į diskusijas įeiti ir tam panašiai.

Klausimai turėtų būti, bet ir buvo, kuriuos stato su mieriu patyrimo, ar aiškumo gavimo — aiškūs ir trumpi, paveizdai: Kokia upė yra plačiausia? Kokis kalnas yra augščiausias? Martynas Luteris ar buvo vedęs? Čia statoma tik po vieną klausimą, bet kalbėtojas atsako ant kiekvieno du syk, t. y. kokia upė plačiausia ir kur yra, nors nebuvo klausta kur ji yra. Tas pats ir kitais klausimais.

Dėlei vadinamų klausimų, kuriais nėra (medį vadint gyvuliu) reikia iš prakalbų prašalinti ir tikruosius klausimus. Tikruosius (kurie iliustruoti augščiaiu) klausimus usilikus, tas pats išeis žmogus prašo balso. Pirmininkas nežino su kokiuo klausimu. Kada gavęs balsą pradeda savo spyčią, tada nelengva sulaukyti, kuomet ju draugai šaukia "duok kalbėt."

Kas iš to gero rengėjams? Mažiausias triukšmelis, mažiausia suirutė atsiliepa ant susirinkusios publikos su blogais vaisiais rengėjams. Tokie klausimai tik sėja neapykantą, todėl, aš nors neįjoks oratorius, bet linku klausimus iš prakalbų prašalinti.

P. S.—tis.

KRISTUS IR KUNIGIJA.

Mūsų klerikalai - kunigai megsta žmonėms gyrties, buk jie esą "Kristaus pasekėjai". Ar to Kristaus, kuris pasakė:

"Nerinkite turtų ant žemės, įieskokite pirm visko karalystės Dievo ir teisybės Jo."

Kristus buvo pats proletaras, didis draugas varguolių, pats mazgojo kojas savo mokytinių, popiežiai ir kunigija, savo galvas aukso karunoms gražina ir verčia savo vergus davatkas ir vyčius kloniotis jiems.

Sirdyje žmogaus neturi buti pikto ir neapykantos. Bet mūsų kleso - kunigiją bažnyčiose skelbia neapykanta, vienas prieš kitą kiršina vien del aukso godumo dėlei turto!... Kurgi mūsų kunigėlių meilė prie Kristaus? Kristus su erškėčių vainiku, su kruvinu veidu kvėpavo meilę ir atleidimu visiems jo kankininkams.

Mūsų knuigai šiandien įtužę ant savo priešų, nori, kad žmogus būtų mirčia baustas, kalėjimuose pudomas. Argi jie yra Kristaus ipėdiniai? Popiežius gyvena turtinagai. Jo rumuose kasdien skamba muzika, visur žiba brangenybės, diemantai, sidabras ir auksas. Matomai, kad popiežiai ir kunigija rupinasi tik tai, kad įgyti kaip galima daugiau turto, o ne apie vargstančius žmones.

Dabar atėjo laikas mums lietuviams darbininkams, kad nekaltėti reikia, bet dirbt!... Sumeiile mes turime viską atnaujinti. Brolis ir sesutė lietuvi, jeigu mes busime blogi, tai nė kokia nauja tvarka, nė valdžia mus nepadarys geresniais, nei tas su raudona bolševikiškos spalvos kepure popiežius nepadarys geresniais, bet dar blogesniais!

Rymo trustai nuodija lietuvių smegenis, gadina prakilnumą, nupuldo ant žemiausio laipsnio gyvenimą darbininkų ir Lietuvos reikalų susipratimą. Jų tikslas skelbti prietarus ir krėsti vargėdinių kišenius...

Laikas tau broli lietuvi nusikratyti sunkią vargo našą, kuri mus lietuvius laikė vergijoje per šimtmečius. Laikas mums lietuviams darbininkams pabusti ir stoti prie apsigynimo savo reikalų.

Lietuvos kunigai su dvarponiais nepaiso apie vargstančius darbininkus, kurie kenčia skurdą, badą ir šaltį. Jog ir mums darbininkams gamtą - motina davė gabumus, tik nevisi galime vartoti, nes kunigija aptemdo.

Mes aiškiai matome, kad Lietuvos kunigija draugiškai pritaria dvarponiams, o darbininkus nori įvesti ponų vergijon. Kunigija — tai caro liekanų garbintoja.

Mes darbininkai stovime už laisvą demokrtingą Lietuvą, tokią Lietuvą, kurioje būtų pirmoj vietoj paisoma jos darbo žmonių reikalų.

Mes darbininkai buvome, esame ir busime laisvos demokrtingos Lietuvos rėmėjai. Dirbome, dirbame ir dirbsime, kad klero - kunigai, kurie yra ne Kristaus, bet tik pinigų ir davatų garbintojai, neužgriebtų mūsų tėvynę į savo inkvizitišką glėbį.

Pranas Žilaitis.

Pasai į Prusų Lietuvą.

Užsienio Reikalų Ministerija yra pranešusi atskirojo Klaipėdos krašto valdytojui, kad į Didžiąją Lietuvą bus lėidžiami tik tie žmonės iš to krašto, kurie turės savo pase Prusų Lietuvių Tautos Tarybos pažymėjimą, jog tas pasas tinka įvažiuoti į D. Lietuvą ir grįžti į Mažąją.

KLERIKALIZMAS IR LIETUVIAI.

Dauguma žmonių labai užsigaua išgirdę žodį "klerikalas", bet didžiama iš tų, ką užsigaua nėra klerikalai, bet tikri lietuviai.

Aš tikrai žinau, kad didžiama lietuvių katalikų ir ne katalikų geidžia, kad politika ir religija niekad nesimaišytų. Na, o klerikalas yra tas, kuris geidžia visai kitaip. Klerikalas yra tas kuris nori, kad politika ir religija maišytusi išvien, kuris nori, kad kunigija ne tik būtų religijos vadovai, bet kad būtų ir valdininkai tuom pat kartu. Jie daugiausia yra nemokytai žmonės.

Klebonas užsilipęs ant ambonijos ima sakyti:

"Tie bedieviai, taip ir taip sako ant Kristaus ipėdinių. Ar jūs katalikai duosite taip tikėjimą teršti" ir t. t.

Fantatiniai tikinčiam žmogui tas išrodo baisiai skaudu, ir jis tuojuo ima kunigo patarimą ir kovoja prieš "bedievius", o kitaip sakant prieš savo geriausius prietėlius, kurie nori padaryti, kad ne jie teršia tą tikėjimą, bet patys kunigai, vartodami jį varymui savo supuvusios politikos.

Taigi, tokis tamsuolis, kuris nesustoja apgalvoti, kur teisybė, bet be jokio apsimatymo duoda kunigams ir jų šulams jį už nosies vadžioti — yra apgailėtina klerikalizmo auka.

Susipratęs lietuvis, jeigu ir katalikas, visados turi religiją kaipo privatinį dalyką. Matydamas reikalą dirbt del naudos žmonijos ir tėvynės, jis dirba iš tikros širdies, o matydamas klerikalų mėginanti užkenkti, nesidrovės, taip sakant, "užduoti jam per nosį", nepaisant ar jis kunigas, ar kitoks dykunas.

Kas jaučiasi esąs tikru lietuviu lai dedasi prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, kurios tikslas yra demokratinė tautos laisvė.

F. J. Žuris.

LIETUVOS LAISVĖS PASKOLA.

Paskola, arba užsirašymai bonų eina paprastu tempu, kaipo iki šiolei. Tiek reikia pažymėti, kad jau ir Pensylvanijos valstija pradėjo išsijudinti. Shenandoah, Pa. apskritis, po misijos tenai atsilankymo pradėjo gerai darbuotis. Siomis dienomis misija važinėja po Wilkes Barre apskritį ir, kaip reikalas išrodo, galima tikėtis gerų pasemių. Atkreipiame visuomenės dėmą, o ypatingai veikėjų, kad nevilkinčių pravedimo paskolos. Laikas bėga, o paskolos nustatyta kvota dar toli nei pusės nepasiekė. Reikia pasiskubinti.

Daugelis kreipiasi į Misiją prašydami suteikti pasportus. Jau Lietuvos Atstovybė iš Washingtono laikraščiuose paskelbė, kaip reikia pasportus įsigyti. Misija pasportų neįsivadavinėja. Kiti vėl klausia apie įsėinančius laivus, laivakorėjų prekes. Kiek suspėjame, paaiškiname. Bet visgi būtų daug patogiau, kad apie laivus klausų informacijų ne misijoje, bet laivų kompanijoje, kurie geriau tuos dalykus žino, nes jie kas kartas kompanijų informuojami. Misija gi nėra jokis laivų kompanijų agentas.

Atkreipiame išvažiuojančių dėmą į tai, kad pasistengtų įsigyti įvairius dokumentus. Ypač, kurie čia apsidėvė, ar vaikučių susilaukė. Turėtų pasirūpinti apsidėvimų ir gimimų metrikus ir juos Lietuvos atstovybėje užtvirtinti. (Mokestis už metrikų užtvirtinimą \$2.50 sulyz Lietuvos valdžios nustatymo). Be tokių dokumentų nuvažiavę Lietuvon vėde žmonės gali buti palaikyti nevedusiais ir t. t. Tokių nesmagumų patartina išvengti. Liet. Misijos Infor. Biuras.

gelbės lietuvių reikalams. Tas buvo klaidinga. Pavojus Lietuvai grėsė ir grėsia ne iš Amerikos pusės, bet iš Francijos. — Mes žinom, kad pasiuntiniai viso pasaulio susivaziavo spręst likimą tautų ne į Washingtoną, bet į Paryžių. Kodel ir mums nebuvo galima pernešt 5 kart didesni veikimą į Franciją.

Keleta savaičių atgal man teko susidurti labai aktyvai su veikimu lenkų. Jie atspausdina francuzų kalboje apgarsinimus (plakatus) išdėstydami svarbiausius reikalus tvirtos Lenkijos ir juos dalino mokiniams pradedamųjų mokyklų. Man rodos, kad nebuvo nei vieno vaiko bei mergaitės, kuris nebūtų perskaitęs tuos jų atsišaukimus. Apart to, kiekvienas vaikas buvo prašomas persivežt namon ir paduot tėvams. Mat lenkai manė, kad kartais tėvai vaikų neskaitydami ilgesnių žinių laikraščiuose gaus progą susipažinti su lenkišku klausimu. Iš to galima spręst, kaip lenkai užsiima savąja propaganda, kad jau jie nepasikankina dideliais, bet kreipiasi ir prie augančių. O mes manome, kad mums jau reikia laikyt užbaigtuves?...

Grįžimas Lietuvoje.

Lietuvos istorija pilna garsių pavyzdžių, nuveiktų didelių darbų, senovės Lietuvos veikėjų. Ar sugebėsime ir šiandien eit pramintais savo bočių takais? Aš tame turiu viltį. Du dalykų tik turime nusimest nuo savo pečių, t. y. asmeniškumą ir siaurą valgą.

Aš tikiu, kad visi Lietuvos lietuviai entuziastiškai dalyvavo rinkimuose. Daugelis iš Amerikos lietuvių skubiai vyko tėvynėn kad kuom nors prisidėt prie atbudavimo naujos ir laisvos Lietuvos. Toks jų žingsnis yra labai pagirtinas. Lietuva dabar reikalauja daug sąjūkos. Tą spēką gali gaut tik iš mus lietuvių. Svetima vilna menka, nešildo ir ji nešildys nei Lietuvos. Dabar atėjo mūsų svarbiausia valanda. Jei mes sugebėsime save pasistatyti kaip reikalauja ši gadinė ir šios mūsų aplinkybės—išlošim. Dėlei to turime dėt visi kiek galėdami didžiausias pastangas, idant pajiegus padaryt tą, ką mums yra reikalinga.

Tie lietuviai, kurie pasiliks Amerike jų yra šventa pareiga užmiršt ypatingus ir partijinius ginčus, kurie nieko bendro neturi su dabartiniais Lietuvos reikalais ir prisidėt raštu, darbu ir auką prie sutikimo Lietuvos gerovės. Aš neapčiuoju visus lietuvius grįžt Lietuvon; jie gali taip pat svarbų darbą atlikt ir Amerike gyvenami. Tie, kurie turi didelį troškimą grįžt jie turi grįžt, nes jeigu juos kas nors verstų bėgti Amerike, tai reikštų uždėt žmogui prispaudimo jungą jis tuom syk būtų letergioj paskendęs ir niekam netiktu.

Grįžtančių lietuvių tėvynėn kelionė turi būti kaip galima geriau aprūpinta. Dabar mes turime ambasadas visur. Jų priedermė yra suteikti ku aiškiausias žinjas per kur ir kapi keliauti, kaip ir ką imti su savim, kaip parsivežt pinigus be didelių nuostolių mainant ir t. t.

Sutvarkykime Grįžimą.

Pirmiau kol dar musų ambasados nebuvo ganėtinai susitvarkiusios jos nepajiegė užganėdinančiai aprūpinti keliauninkus. Pavyzdžiui, aš pats mačiau. Man važiuojant iš Amerikos į Paryžių važiuo ant to pačio laivo 7 lietuviai. Atvykus Paryžiun, apie 10 val. nakties, tie žmonės nesukalbėdami nei žodžio francuziškai nežinojo nei kur eit nei prie ko kreipties. Jų bagažai liko peržiūrėti ir reikėjo juos padėt į tam tikrą ruimą.

Stoties tarnai nori sužinot ar tie žmonės iškeliauja tą pačią naktį, ar ne. Jie negali suprasti. Nervuojasi ir vieni ir kiti. Ant galo, aš, pamatęs, kad ten yra nepaprastas mosikavimas rankų ir kiščiojimas pirštų prie lupų, priėjau artyn ir pamačiau, kad tai musų broliai lietuviai randasi toj bėdoj. Kuomet aš juos užkalbinau ir pasakiau, kad jiems padėsiu, tai žmonės pasijuto ant kito svieto. Žinoma jie turėjo antrašą ambasados, vėlyboj naktį uždaryta. Tuomet mes, padėję bagažus į vietą nuvykome visi į hotelį, kur radome priemamo brangumo kainomis kambarius. Žmonės ten pavalgė, atsilsėjo ir perbuvo 2 dieni, nes tai buvo subatos naktis, o pasportus reikėjo vizuoti pirmadienyje.

Dr. F. Puskunigis
(Pabaiga bus).

Žymus Bostono Lietuvių Išvažiavo Lietuvon.

Balandžio 14, 1920, išvažiavo iš Bostono į New Yorką, o balandžio 17, išplaukė iš New Yorko į Lietuvą 32 metu So. Bostone išgyvenęs Mikas Koranas (angliškai-Coran, pagal dokumentus Kaurinas), pirmas lietuvių tės budintojas išėivijoje. Jis paėjo iš Batakių v., Tauragės apskr.

MIKAS KORANAS.

Paskutinius 5 metus paskėmingai varė Real Estate biznį, "bet dabar aš to darbo negaliu dirbt, nes visiems reikia grįžt į laisvą Lietuvą" — sako Koranas. Per 16 metų priklausė prie Vytauto Draugijos; pas jį bute tapo suorganizuotas So. Bostono Ukėšų Kliubas; dalyvavo amerikonų politikoje; yra notaras ir taikos teisėjas su teisėmis iki 1921 metų; buvo veiklus Sandaros darbų rėmėjas.

So. Bostone p. Koranas turi dailų gyvenimą, bet visko išsižadėjo ir budamas 49 metų amžiaus išvažiavo padėt statyt Lietuvos neprigulmėbės rumą. Jis yra gerai pasiturintis ir mano eit į pramonę Lietuvoje. Pirm negu važiuos į savo kaimą, kurį vaiku budamas paliko, vyks į Kauną pas savo prietelius buvusius bostoniečius M. Šalčių ir A. Rimką, o apsisutojes mano parsikvisti Lietuvon iš So. Bostono savo moterį su keturiom dukterimis.

Linkime musų geram draugui oKranui laimingai pasiektiLietuvą ir apsigyvenus Lietuvoje pasimatyt su savo šeimyna ir jaunesniais draugais, kuriuos jis kalbino Lietuvon.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

NUTERIOTOS LIETUVOS DRAUGŲ KOMITETO FINANSŲ SEKRETORIAUS ATSKAITA.

Iplaukos Rugs. 31, 1919: 31 d. Municipal Hall \$1036.97; spal. 5 d. Lietuvių salėj 290.35; 5 d. So. Boston Lietuvių eks-kareivių 73.50; 12 d. Bažnytinėje Salėj 964.27; 19 d. Bažnytinėje salėj 68.08; 26 d. Lietuvių salėj 167.45; 26 d. Gabijos koncertas 66.00; Lietuvių Jaunimo Ratalės, So. Boston 20.00; 28 d. Šv. Petro Bažnytinio Choro Koncerto 37.75; 29 d. Kolektoriai pridavė 265.46; Lap. 2 d., Lietuvių salėj 580.25; už tikietus del išlaimėjimo 35.00; 8 d. surinkta laike krutamųjų paveikslų 242.00; Šv. Petro ir Povilo Draugija (U. L. L.) 500.00; 23 d. Lietuvių salėj 305.66; Ukėšų Draugija 64.50. Gruod. 6 d., Teismo salėj 2216.18; Draugija S. L. Šv. Kazimiero. So. Boston 229.65; už vėlukes 46.60; 30 d. už įžangos tikiety laike Misijos vakaro 486.00; Joseph Maynard 100.00.

Sausio 6, 1920, Petras Špokas už vėlukes 270.75; 22.20; 41.00; A. Šapalis už laimėjimo tikietus 13.75, 12.00; 26 d., Draugija Šv. Juozapo iš Newton Up., Mass 50.00; Laikė A. Ivaškevičiaus prakalbų N. U. F. 410.00; So. Boston Young Men's Club 26.20.

Vas. 9, Už paliudijimus iš Montello, Mass. 50.00; 15 d. Teismo salėje, kada atskaita buvo išduota 122.23; 16 d. Lietuvių salėj (padaugintas Kom.) 123.13; 24 d., Komiteto nariat suaukavo 3.00. Iplaukų \$8937.94.

Išmokėjimai 1919 m. Rugs. City of Boston už svetainę 10.00; Stenografi už atspausdinimą rezoliucijos 2.00; 30 d. Sandarai už spaudos darbus 10.00

Spal. 2, Pasiųsta į Lietuvą 21000 auksinų 1102.50; Kablegrama Prez. A. Smetonai 6.12; "Darbininkai" už spaudos darbus 32.00.

Lap. 1 d. H. C. Gay už knygas 2.85; Labdarystės Draugijai už svetainę 22.00 5 d. svet. 6.00; 8 d., "Darbininkai" už spaudos darbus 51.00; Sandarai už sp. darb. 7.50; 15 d. "Darb." už spaud. darb. 11.00; 23 d. "Keleiviu" už spaud. darb. 3.75; 24 d. Boston Police Dept. 2.75; Labdarystės Draugijai už svetainę 10.00; L. D. už svet. 5.00; "Darb." už sp. darbą 42.00; Sandarai už sp. darbus 29.50 ir 4.00; Amerikonų spauda 50.00; "Keleiviu" spaud. 9.50; Sandarai 49.50; Lithuanian Sales Corp. (J. J. Roman) 42.50; Sandarai už spaudos darbą 3.50 ir 10.00; Labd. Drg. už svet. 6.00; Pasiųsta Prez. A. Smetonai 50,000 auksinų 1650.00; Labd. Drg. už svet. 10.00; 31 d. už svet. 2.00.

Gruodžio 1 d., City of Boston už svet. 15.00; Vytauto Benui laike Demonstracijos 125.00; 3 d., Labd. Drg. už svet. 12.00; F. Hill už vinukes per Dekonstraciją 75c.; Ekspresui iš New York 1.47; 6 d., J. Galiniui už 2 benu demonstr. laike 220.00; 13 d., Lithuanian Sales Corp. J. J. Roman 6.00; 17 d., Sandarai už spaudos darbą 23.50; V. Gegužiui už extra darbą 2.00; Postal Cards, Stamos ir kiti maž. (Gaidys) 26.00; telefonai, karų kelionės laike Demonstracijos 2.00; Surengimas vakarienės prieš Demonst. (amerikonams) 48.00; važinėjimas rengiant Demonstraciją, gelžkeliai 20.00.

Sausio 5 d., 1920, Shooshan už vakarienę Liet. Sal. Delegacijai 450.00; už programus Copley Plaza 50.00; už dekoracijas svetainėje laike Misijos 10.00; Western Union Telegramai 3.60; Copley Plaza Misijos butas 108.50; vakarienė Copley Plaza Misijai 84.30; 7 d., Sandarai už 2000 plakatų 10.00; 10 d., Gabijai padaryti iškaščiai (užleidžiant svetainę) 9.50; Sandarai už didelius plakatus bonų reikale 24.40; 12 d., Raymond Sinciate Dekoracijai 5.50; Dembinui padarytos išlaidos laike Misijos 22.16; City of Boston už svetainę 30.00; Old South už padarymą cut 7.50; Labd. Drg. už svet. 9.00; 27 d., Western Union už telegramus (per Maynard) 223.58; F. P. Sullivan už padarymą vėlevukų 417.52; Forber Linograph Co. 50,000 paliud. 532.89; Pasiųsta Prez. A. Smetonai 129,000 auksinų 1677.00; Dovanos Misijai nuo aukautojų (drabužiai) 167.70.

Vas. 2 d., City Club (J. J. Roman), vakarienė, neišduotas raportas 381.45; nuostoliai parduodant Šv. Petro ir Povilo L. L. 24.30; bankon dedant priskaityta daugiau 20.00; baksam užmokėta (J. J. Roman) 22.50; 5 d. City of Boston svet. 26.00; 12 d. City of Bost. už svet. 30.00; 15 d., surengimas koncerto vasario 12, 1920 41.00; 16 d., Sandarai už plakatus, vasario 5 ir 12 d. 20.70; Leonui Stasiuliui už išmokėtas bilas 5.00; už Lietuvių svetainę. Kom. susirink. 2.00; Amerikos Presai 70c.; 28 d. Nuostoliai parduodant \$300.00 Liberty L. 13.00.

Ieigų \$8937.94
Išlaidų 8191.99
Lieka \$745.95.
Fin. sekr. J. B. Valukonis,
P. S. Smulkmėnos knygoje. J. B. V.

LAWRENCE, MASS. Sandariečių Domai.

ALT. Sandaros 12 kp. susirinkimas atsibus nedėlioje, 25 balandžio, 101 Oak St., Ramanausko bankos ofise, 2 val. po pietų.

Malonėkite visi nariai būtinais atsilankyti, nes yra labai svarbių reikalų aptarti. Nepamirškite atsivesti naujų narių prisirašyti prie ALT. 12 kp. Taipgi ir tie nariai nepamirškite ateiti, kurie prisirašėte užpereitoje savaitėje, laike K. Norkaus prakalbų.

Tadas Strazdas, pirm.

PRANEŠIMAS.

Užsirašiusiems Jokubaičio Eilių Knygos: "Pasaulio Verpetuose". Kadangi viršminėta knyga yra "Sandaros" spaustuvėje spausdinama, daugelis iš "Sandaros" skaitytojų yra ant jos pinigus kaipo prenumeratą prisuntę leidėjams ir kadangi darbas yra ant nekuro laiko nutestas, todėl laikau už pareigą gerb. abonentams ir leidėjams viršminėtos knygos pasiaškinti, nesą tuli pradeda abejoti ar galės kada gauti knygą už įmokėtus savo pinigus.

Reikalas yra tokis: Jokubaičio Eilių knyga, paimta liepos mėn., 1919 m. del atspausdinimo 200 pusl. laiku 4 mėnesių, bet dariusieji sutartį nē priėmėjas, (buvusis "Sandaros" administr.), matomai, neturėjo supratimo, kaip greit galima tokią knygą atspausdinti; musų spaustuvė daugiasu prirngta del laikraščio ir mažų darbų spausdinimo, bet ne del tokių didelių knygų, ypač kad šitai knygai reikalaujama graūzas, techniško darbo. Užtai į paskirtą laiką netik neatpausta, bet vos pradėta. Man užėmus "Sandaros" spaustuvės vedimą atradau minėtos knygos vos antrą lanką bespaudant. Knygos miera nepaprasta ir todėl po mažai puslapių vienu mušimu galima atspausinti, kiton spaustuvėn irgi neparanku dabar duoti, nes popiera visa sukirs-

ta, ir palieka mums pakutavotis su tuom darbu kol užbaigsime. Šios knygos užbaigimo mes patys labjaus pageidaujame negu patys leidėjai arba prenumeratoriai, užtai laukusieji iki tol turėkite kantrybės palaukti valandėlę iki pabaigsime spausdinę ją, tuomet galėsime daugiau priimti mažesnių spaudai darbų, kuriuos dabar kartais tenka nenorint atsakyti.

Su pagarba,
M. J. Damijonaitis,
"Sandaros" Administr.

Anglų Kalbos ir Pilietybės Pamokos Dykas.

Jeigu nori išmokti kalbėt, skaityt ir rašyt angliškai; jei nori patarimų apie pilietybę, — tat pareikalaukite, o mokykla išmokinimui anglų kalbos ir pilietybės bus atidaryta kiekvienoje Bostono dalyje. Klauskite ypatiškaai arba rašykite: Boston Committee for Americanism, Room 305, City Hall Annex, Boston, Mass.

Airijos Laisvės Paskolos vajuos varomas labai sparčiai. Jie netik spaudoje daug agituoja, bet ir kalbėtojų daug siuntinėja. Jų kalbėtojas James M. G. Fay kalbės Parker Memorial salėje ketverge, bal. 22, 9 v. v., įvairiuose minguose bal. 25, ir Lyceum Hall, bal. 28, 8 v. v. Jų kalbėtojai dažnai primena ir Lietuvą, kaip pasiliuosavusią iš Rusų ir Vokiečių vergijos tautą.

MUZIKOS MYLĖTOJAMS.

Nauji ir graūzų muzik. veikalai: gaidos su žodžiais del piano:
1. "Pas darželį trys mergelės" duetas. Kaina ..... 50c.
2. "Esu ant šio Svieto" solo. 50c.
3. "Lietuva brangi" solo ..... 50c.
4. "Kas nuramys man širdelę" duetas. Kaina ..... 50c.
Užsisakant šiuos veikalus, kartu reikia siųsti ir pinigus per Money Orderį arba registruotam laiške. (stampa nesiuskite). Išleidėjo vardu:
J. A. ŽEMAITIS,
315 So. West St., Shenandoah, Pa.

AR JAU UŽSAKĖTE "SANDARĄ" Į LIETUVĄ?

TIK VYRAMS. Turime labai dailių paveikslų, kurių iki šiolei nėsate matę. Prisiųskite vieną doliarį, o 10 tokių paveikslų aplaiksyste.

P. LEBEDNIKAS,
R. S. S., Rutland, Mass.

FARMOS, FARMOS!

Jeigu Jus jieskote geros ukės del pirkimo, tai mes turime didžiausią pasirinkimą, geriausios žemės Michigan valstijoje, gera visokiems augalams, kaip tai: Javams, sodnams ir vaisiams. Čia žemė labai gera, bet kainos žemos. Nepraileiskite progos musų pasiulymą. Rašykite adresu:

AMERICAN FARM LAND CO.,
Scottville, Mich.

DR. J. JONIKAITIS
Chirurgas ir Gydytojas
495 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 1771.
Valandos:
Nuo 9 iki 11-tos iš ryto
Nuo 1 iki 3 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakare.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specialistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių. South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Lietuviu Instaiga
BAL TIC STATES FINANCE CORPORATION
(INKORPORUOTA MASS. VASTIJOJE)
CAPITAL STOCK \$100,000,00
SI KORPORACIJA LIKOSI SUTVERTA GERESNIAM APRUPINIMUI KELIAUJANČIŲ LIETUVON LIETUVIŲ REIKALŲ.
Parduodam Laivakortes, Siunčiam Pinigus į Lietuvą ir į Visas Pasaulio Dalis KURIE MANOT VAŽIUOT Į LIETUVĄ.
Pirkit laivakortes iš laiko, nes sunku gauti vietas ant laivų. Laivai išeis šioms dienoms sekančiais:
Gegužės 8 dieną į Hamburgą   Birželio 19 d. į Hamburgą
" 22 " "   Liepos 3. " "
" 31 " "   " 31 " "
Nuvažiuavę į Hamburgą lengvai pasieksite Lietuvą; užsisakydami laivakortę prisiųskite \$25.00. Pasportus mes parupinsime. Visais reikalais kreipkitės pas:
BALTIC STATES FINANCE CORPORATION
Corner Broadway & E Street, South Boston, Mass.

ISRADĖJAS WILLIAM PETRAUSKAS.
529 W. Barre Street, Baltimore, Md.
Pažymiu, kad aplaikiu patentą ant savo išradimo "NON SLIDING HEEL" jį No. 1,335,387 ir dabarties išstačiau jį ant parduoties, kurį manau parduoti.
Paeinantis iš kaimo Nieludonių, Laipalingio parapijos, Suvalkų rėdybos. Mintį del apgalvojimo savo išradimo igavau iš knygutės "LIETUVIŠKAS ISRADĖJAS".
KURIA TAI KNYGUTĖ APLAIKIAU NUO ŽINOMOS FIRMOS AMERICAN EUROPEAN PATENT COMPANY, 256 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. Už gerą ir teisingą patarnavimą ištariu savo širdingą aciu tai firmai ir kiekvienam LIETUVIUI PATARIU REIKALAUTI PAS SITA FIRMĄ KNYGUTĖS "LIETUVIŠKAS ISRADĖJAS", Kurį siunčia DYKAL
Su pagarba Wm. Petrauskas.

Lietuviai Amerikoje

WORCESTER, MASS.

Aušreliečių Veikimas.

Worcesteryje nestoka vakarų, koncertų ir dramatiškų vakarėlių didesnių ir mažesnių. Net kartais perstatomos operėtos. "Birutė" buvo pastatyta scenoje praėjus metą, o šymet "Milijonierius". Tai vis darbas L. D. D. Dr-jos "Aušrelės", po vadovystės komp. M. Petrausko.

Dabar "Aušrelės" choras vėl mokinasi ir rengiasi prie milžiniško koncerto, kuris susidės iš "Velnio Išradėjo", dainų ir kitų operėčių. Bus pastatyta 29 gegužės, š. m.

Balandžio 8, "Aušrelės" dr-ja parengė klasišką koncertą, kur Worcesterio lietuviai turėjo progą išgirsti dainų dainų vietinių solistų ir po to čiažauskų iš Baltimore, Md.

"Aušrelės" dr-ja stengiasi palaikyti ir pastatyti kuodaugiau koncertų, operėčių ir dramatiškų veikalų, ir žinia, kad ir piniginių parama dabar Lietuvai reikalinga, tai ir šiuo tuo prisideda. Pav., pirkto Boną už \$50.00, prie Lietuvos šelpo dr-jos prisidėjo su \$10.00.

Po vadovystės gerb. komp. M. Petrausko dalyvavo visas choras ir solistai tos draugijos D. L. S. parengtame vakare be jokio atlyginimo, ir net gerb. komp. M. Petrauskas paaukavo savo darbą to vakaro, ant kurio buvo surinkta virš dviejų tukstančių doliarų del Lietuvos. Prie kitų labdarinių darbų "Aušrelė" taipgi prisideda.

Aušreliečiai, kurių tarpe daug sandariečių, užlaiko savo kambarį del suėjimų, turi pianą ir nemažą knygyną, kuriam randasi visokių knygų. Žiemos laike rengia vakarėlius. Į šią draugiją nariai visuomet yra pagelaujami ir priimami, kas tik nori dailę prasilavinti ir myli dailiai pažaišt ir liuosą laiką praleisti lavinimesi ir pasilinksminime.

Krenų Dėdė.

CHICAGO, ILL.

Šis tas ir Sandariečiai.

Aprašyti Chicago lietuviių judėjimą būtų persunku, nes nėra tos dienos, kurioj nebūtų parengta bile kas, ypatingai subatomis ir nedelioms. Visokių pažirių ir idėjų žmonės turi savo grupes dideles ar mažas, ir visi dirba čia yra centras lietuviių išsivijios ir judėjimo. Čion profesionalių ir inteligentiškų asmenų netrūksta. Vertelgų - vertelgėlių kaip šieno ir visiems gerai sekasi.

Man čionai teko būti jau visokiuose pramogose ir tėjimiau visur judėjimus. Veikiausiai yra "Birutės" choras, p. šimkaus vedamas.

Nedėlioje, balandžio 11 d., Liusybės svetainėje, North side, Draugijų Sąryšis surengė vaikams vakarėlį ir vaikai išpildė visą programą. Ponia M. Jurgelionienė labai gražiai pakalbėjo. Sumanyta sutverti vaikelių draugijėlę, kuri trumpame laike bus suorganizuota. Geros kloties!

Tarp visų grupių randasi Sandaros kuopa. Narių nėra daug, bet puikūs ir rimti vyrai, vienok didelio gyvumo neparodo. Išrodo kad Chicagoj sandariečiai permažai ir viena kuopa nepa- rinka aplinkui yra, visur turėtų būti kuopos ir platinama Sandaros idėja. Sandariečiai privalo pagalvoti ir pradėti idealiską darbą energingai, nes dirva plati. Kaip girdėjau, gal susilauksim neužilgo gerb. K. Norkų, "Sandaros" redaktorių čion atvyks-

tant su prakalbomis. Sandariečiai pasinaudokim proga ir sukrusime del ALTS. ir jos idėjų. Sandariečiai S.

AMSTERDAM, N. Y.

Iš L. L. Paskolos Komiteto Veikimo.

Bal. 9, L. L. Paskolos Komitetas surengė prakalbas. Kalbėjo p. Liutkauskas, kuris papeikė biznierių, neperkančius L. L. Bonų ir visus ragino pirkti. Bonų išporduota už \$850 ir Šauliams suaukauta \$65.96.

Mūsų komitetas L. L. Paskolai kelti darbuojasi puikiai. Jau turime pardavę L. L. Bonų už \$18.000.00.

Viską Girdėjęs.

WESTFIELD, MASS.

Vergija Baigiasi.

Vergijos palaikytojas mūsų Kastantinas balandžio 11 d. davė "palaiminimus" savo vergams nuo kurių už tai, žinoma, gerokai nuplėšė. Už apiplėšimą išgyrė ir atliktas kriukis. Juk nesunku už varguolių pinigus biskį amteliti. Susipratę žmonės piktinasi tuom monkey business'u, kurį čia varinėja Keidės draugas. Malonu pranešti, kad tamsių vergų skaičius kas-kart mažėja. Žmonės sako: "Kristus nerinko turtų, neduokim nė klebonui, kuris ir taip už visus parapijonus daugiau turi ir viską be vargo uždirbęs".

Beraktis.

LAWRENCE, MASS.

Iš Jaunimo Veikimo.

Bal. 11, susidariusi iš čia augusio jaunimo Lietuvos Teatrališka kuopa pastatė koncertą ir sulosė savo pagamintą juokų veikaliuką.

Visą publiką užžavėjo p-lė Kinderavičiūtė savo artistišku šokimu. Vietos teatrų šokių parodoje ši jauna lietuvaitė laimėjo pirmą dovaną. Tai yra nepaprastas talentas. Vėliaus apie ją parašysiu daugiau.

Lošime puikiai atsižymėjo ponia M. Nadauskienė, p-lės Cerniauskiutės, etc.

Gailiunų Jonas.

Bal. 11, koncerto pelnas eina L. T. K. B. naujų vargonų išmokėjimui. Mes ką išgyjame tai mūsų ir yra, nes nepavedame kapitalistiškiems airių trustams, kaip kad tai daro lietuviių turtą pavesdami airiams tie agentėliai, kurie darydavo biznį iš "six for quarter". Lietuviai, bukime savystovys visame ir nesiduokime, kad ant mūsų koki dykaduoniai ponautų, kad mus varinėtų į airiškus sklepus lyg kokius gyvulus, kaip kad varo tamsius trusto vergus.

Barzdočius.

HAVERHILL, MASS.

Jaunimas Atbunda.

Mūsų kolonijos lietuviių jaunimas kaskart pradeda daugiau organizuoties. Organizuojanties prie Sandaros kuopos ir šiaip dažniaus susitinkant padoriuos susirinkimus ypač čia augančios merginos geresnę nuomonę apie Lietuvą įgauna ir dedasi prie tautinio veikimo.

Bal. 11, atsibuvo gražus jaunimo vakarėlis pas gerb. Kazlauskus, kur jaunimas įteikė šeimninkei dovanų puikų paveikslą, gražiai pasilinsmino, priketino dažniau susieiti, lavinties ir linksminties.

Visam jaunimui patartina dėties prie garbingos ALTS. Partijos ir darbuoties.

Draugas.

HARRISON, N. J.

Tveria Beną.

Vietos jaunimas tveria beną. Manoma sutvert nors iš 50 ypatų, kad dalyvaut visokiuose parengimuose. Beno pirmininku yra p. J. Baurušaitis. Rep.

WORCESTER, MASS.

Iš L. L. Sargų 40-to Skyriaus Veikimo.

Mūsų kolonijoje L. L. Sargų grupė gyvuoja jau virš metų laiko, bet tulų vaikėjų buvo ji slopinama, ir kartais, buvo daromos visos pastangos idant ją likviduoti, ar bent perorganizuotus, vien del to, kad tai grupelė vadovavo keli vyrukai, kurie yra geri patriotai, bet ne vyčiai. Vienok tos pastangos buvo prашalintos, ir veikimas buvo varomas gana sparčiai. Bėgyje metų laiko L. L. Sargų vietinė grupelė surengė keletą vakarėlių, ir padarytą pilną paaukojo Lietuvos tautiška kariuomenei.

Auka buvo sekanti: tapo pasiūsta 200 porų šiltų panėkių ir tiek pat pirštinių per Lietuvos Aatstovybę P. P. Bizauską ir Čepinską, Londone, Anglijoje. Tos dovanos lėšavo \$128.00, žinoma, galima daug daugiau padaryti naudos, bet kad toji organizacija buvo taip silpnai organizuojama, kuriai tuom tarpu vadovavo vadinamas "Dr." J. Belskis, tad žinoma be aiškinimo, kaip tą organizacija turėjo gyvuoti. Koks vadovas, toki ir pasekėjai, nes jeigu kuris žmogus neturi įtekmės ir vimsuomenės, tad sunku jam veikti visuomenės tarpe. Taip tai buvo "Dr." J. Bielskiui, ir mums kartu su juom veikti, organizuoti L. L. Sargų Sąjungą. Na, kada atvyko Lietuvos valdž. atstovai į Ameriką, ir paėmė tą organizavimą Maj. P. Žadeikis, dalykai virto geron pusėn ir bėgyje poros savačių, ar bent mėnesio laiko, L. L. Sargų Sąjunga ir jos reikalai pradėjo gerėti.

Mūsų kolonijos burelis, nors ir laikėsi per istisą metą, vienok buvo arti likvidavimo, tik acių grupės viršaičiams, kad kantriai laukė dalykų susitvarkymo, tokiu budu pasiliko iki šiam laikui.

Balandžio 11-tą d. įvyko susirinkimas, tapo dididinta valdyba, kuri susideda iš sekančių ypatų: Pirm. P. Zataveckas, vice-pirmininkai B. Mingilas, Pet. Milius, protokolų ir susinešimų rašt. V. M. Cekanauskas, finansų rašt. Fel. Zurlis, izd. J. Subakas. Susirinkimas buvo labai entuziastiškas, keletas narių liuosnoriai savoms lėšoms vaziuoja į Lietuvos kariuomenę lendantį į Lietuvą lenkų kauti, kiti pasilikę mano darbuoties parėmime Lietuvos kariuomenės ir ketina sutraukti visą jaunomenę prie šios patrijotiskos organizacijos. Kitu kartu parašysiu daugiau.

Sermėgius.

PROVIDENCE, R. I.

Svetimtaučiai Interesuojasi Lietuviais.

Daugel metų praslinko, kai lietuviai Providence gyvena, o mažai kas apie lietuvius žinojo bet dabar visiškai kas kita. Svetimtaučiai (anglai) pradėjo teirautis, kokiū budu galima buti arčiaus pažinti lietuviių tautą nes porą metų tam atgal, angla vadindavo lietuvius "Polis", be atvažiaus ponui Valaičiui į Providence tapo sutvertas pirmas lietuviškas choras. Anglai išgirdę chorą dainuojant, pradėjo teirautis kokios tautos tas choras, kad taip gražiai - linksma skamba jos dainų melodija. Da sižinojė choro vedėjo pono B. Valaičio antrašą atvažiuoja 11 d. balandžio, 1920, ponas R. Oterson, visų parkų miesto paspadorius, kviesdamas, kad Liepomenėsį apsiimti dainuoti did-

žiausiam miesto parke, nes bus paskirta Lietuviių tautos diena, bus garsinama per visą nedėlią visuose Providenco laikraščiuose. Taigi dabarties viskas priguli nuo mūsų jaunomenės, kad geriaus pasirodžius prieš tokią didelę publiką, kad augščiaus pakėlus savo tautos vardą, svetimtaučių akyse, kad daugiau su miesto valdžia susipažinus, — turime išpildyti jų prašymą. Meldžiu visą jaunomenę ateiti ant Dilleine St. Nicker-son Hall, ten praktikos atsibuna panedėliais ir pėtryčiomis, 7:30 v. v. Į chorą bus priimama lygi 1 d. gegužės.

Patartina tėvams paraginti savo vaikus prie šio gražaus darbo. Dainuojant išmokyti lietuviškai kalbėti, nes kaip man teko girdėti, nekurius mergaitės labai prastai kalba lietuviškai del to, kad nesilanko padoriuose lietuviių surengimuose. Dar yra ir tokių kvailių varnų, ką pajuokia savo drauges, kad dalyvauja su lietuviais. Tėvai, auklėkite savo vaikus, kad senatvėje nesigraudintumėt!

Jaunuomenės Choro Pirm.

VARDAN TEISYBĖS.

THOMPSONVILLE, CONN.

Lietuvos Laisvės Sargai Prašo, kad "Sandara" Apğıntų Juos nuo Šmeižikų.

"Darbininko" No. 41, tilpo apšmeižimas parašytas per kokį ten "Tenykštį", geriau sakant išgamą. Nors jisai save vadina kriškšioniu, bet parodo "Tenykščio" korespondencija, kad tikras yra pardavikas L. L. Sargų ir Lietuvos.

"Tenykštis" rašo, kad matęs "Sandaros" No. 11 verčiant kalnus ant katalikų, kad mažai aukavo. Na, ar buvo parašyta nors vienas žodis apie tai? L. L. Sargai yra užganėdinti, kiek kas aukavo pagal savo išgalę ir visiems taria aciū, o du neaukavo iš visos publikos, tat tie ir buvo paminti: Tautos Fando skyriaus pirmininkas Juozas Jatkevičius ir vienas karštas kriškšionis Tautos Fondo narys paaficiarius. Tenykštis sako kad delto neaukavo, kad netinkamos ypatos rinko aukas. Na, ar negėda taip meluoti? Ar-gi ne patys L. L. Sargai rinko aukas?

Toliau rašo, kad suskaičius vardus pasirodo \$88.00, o "Sandaroje" patalpinta \$87.00. Kodel Tenykštis neliepia vienai ypatai, kad atiduotų \$1.00, kur vardą padavė, o pinigų ir po šiai dienai nedavė.

T. sako, kad laisvamaniai moka tik rėkauti, aukas rinkti ir sau į kišenius dėti. Butų gerai kad korespondentas nusimtu klerikaliskus akinius ir prisilai kytų teisybės rašydamas, o ne apvagintų laisvamanius, kurių pas mus visai nėra. Mes tiek gal im pasakyti, kad mums neapei na partijos; mes nežiurime partijas, mums visi lygūs, kurie ik aukavo ir kiek, ar mažai ar laug L. L. Sargams tik apeina tad kuogreičiausia gauti pasporus ir vaziuoti Lietuvon gynt evynę nuo priešų. Mes nėsam okiais kaip nedoras "Tenykštis" r rašo skirdamas partijas, kad catalikai darbuojas, bet mes ne natom, kad klerikalai ką daro "Sandaroje" buvo nurodyta kas ink tų dviejų "veikėjų", kurie izžiliaus ar aukuosit, tik paurtė galvas, kaip buliai vapsvt upsiausti. Gal ir tą skaitot prajilniu darbu del Lietuvos, kad irjstat gyties veikimu.

Griežtai protestuojame prieš tokį begėdišką apšmeižimą L. L. Sargų skyriaus ir jei T. ir "D. kas" turi kiek doros nurodykit kur mes ir ką kišenius turime orjsidėję, o jei to nepadarysite iksite amžini šmeižikai ir ne-

šite atsakomybę už apšmeižimą L. L. Sargų.

Pirmininkas Antanas Kulcas, Raštininkas Ant. Brazinskas, Izdininkas Juozas Grigaitis. P. S. Dar turim pasakyti šmeižikams, kad ne korespondentas tą žinutę padavė "Sandaron", bet pats L. L. Sargų Komitetas.

Komitetas.

NASHUA, N. H.

L. L. Bonų Pirkimas. "Laisvės" Korespondentas Meluoja.

"Laisvės" num. 71, kovo 24, 1920, tilpo korespondencija iš Nashua, N. H., po kuria pasirašo kokis tai "J. K. Arturas", kuris kauke veidą prisidengęs iskolioja L. L. P. prakalbų rengėjų ir sykiu kalbėtojus, prasima-nydamas visokius nebutus daiktus, viską apmeluodamas. Pirmiausia tasai melagis užsiuola ant prakalbų rengėjo, buk tai jis nemokėjo pirmininkauti ir lietuviškai kalbėti. Tamą Bakanauską vietiniai bolševikai kad įmanytų tai pasmaugyt, nes jisai pirmutinis pradėjo rupintis, kad surengti Nashua prakalbas L. L. P. Bonams pardavinėt. Bolševikai nieko neįmano, tai nors per savo melagišką laikraštį šmeižiasi. Toliaus rašo, buk pirmutinis kalbėjo K. Norkus, o reikia žinoti, kad pirmutinis kalbėjo Nashuas miesto gaspadorius H. A. Burkue. Bet "Laisvės" korespondentas turbut nei žodžio nesuprato, tai ir neminėjo nieko apie jį. Taip-gi užsiuola ant K. Norkaus, buk blogai kalbėjo ir jo kalba nepatiko. Norkaus kalba galėjo nepatikti tik Lietuvos priešams ir Nashua's bolševikėliams, kurie dar tik sugrįžo nuo briedžių salos, (Deer Island) šale Bostono. Tai-gi ir laike šių prakalbų J. Kar-sunas, kuris dar tik pargrįžęs iš kalėjimo pradėjo kelt triukšmą su savo pasekėjais, kad žmonės nepirkūt Bonų.

Ir "Laisvės" korespondentas meluodamas sako, kad visi atsistoję išmaršavo per duris, ir dar priduria, kad dar syki Nashuats lietuviai parodė savo supratimą. Čia tai teisingai pasakyta, kad Nashua's lietuviai parodė savo supratimą, nes iš svetainės išmaršavo tik bolševikai ir tai tik tie, kurie sėdėjo prie pat durų, o kiti pasiliko lyg pabaigos.

Aukų padengimui lėšų laike prakalbų surinkta \$57 dol. su centais, tai dar pirmą syk Nashua per prakalbas aukų tiek daug surinkta. L. L. P. Bonų užrašyta arti už \$5,000.00.

Bolševikams išėjus iš svetainės žmonės užsilaukė ramiai. Tapo sutvertas komitetas iš dešimts narių, kurie pasekmingai darbuojas L. L. Bonų pardavime. Na, o "Laisvės" korespondentas J. K. Arturas meluodamas sako, kad niekas bonų nepirko ir neaukavo. Tai-gi mes Nashua's lietuvių išrinktas komitetas parlavinėti L. L. P. Bonus protestuojame prieš "Laisvės" korespondentą J. P. A. ir prieš pačią "Laisvę", kuri talpina tokias nelagingas korespondencijas.

Lietuviai neklusykite ką "Laisvė" ir jos melagiai korespondentai rašo, nes viskas ką jie rašo yra melagystė ir netiesa. Mes lietuviai dirbkime naudingą tėvynės Lietuvos darbą, kurie tik mylim tėvynę Lietuvą.

L. L. P. Stoties Nashua, N. H. Valdyba:

Pirm., Tamas Bakanauskas, Rašt., Leonardas J. Nadzeika, Izd., Andrius Trainavičius.

SIŪSKITE "SANDARĄ" LIETUVON.

Ar jau užrašiai savo giminėms į Lietuvą "Sandarą"? Jeigu dar ne tai užrašyk šiandien, Lietuvos žmonės geriausiai patinka mūsų laikraštis ir jie varžosi nuo viens kito kad tik gavus pasiskaityti "Sandarą".

Pavyzdžiai.

Jeigu neišrenka tave į bile korporacijos direktorius, tai tu imk pavyzdį nuo tulų L. A. Bvės šerinkų ir tuoj šauk "konfederaciją" — parodyk ką gali.

Jeigu tu nepasitiki valdžios protektuojamam Bankui, tai imk pavyzdį nuo Detroito lietuviių vyčių ir dėk savo pinigus į parapijos kasą, kur kunigas yra kasierium, o gaspadinė - direktorium.

Jeigu tu nori prispausti "pečetį" ant savo partijai tinkamo dokumento, tai imk pavyzdį nuo lietuviško ofiso Washington: atplėsk pirmininko "deską" ir pasiimk pečetį. Tai bus nevagystė, bet "didvyrio darbas".

Kad nori tapti garsiu diplomatu, imk pavyzdį nuo Pakšto: užsiaugink ilgus plaukus, nusi-pirk palerinką, eidamas pro kleboniją nusiimk kepurę. Atėjus progai bus diplomatas į Europą ir nē lapė nelos.

Jeigu nori apginti savo partijos interesus, kurie nuo koto smunka, tai imk pavyzdį nuo Ansonijos probaščiaus: truktelk gerai "gužutės" ir skųsk valdžiai nepatinkamą tau žmogų. O žmonės už tai tau užgiedos: Hosanna, inkvizicijos apaštale.

Jeigu kas sako: "tikėjimas", tai privatinis asmens reikalas, o jei kunigas vilioja moteriškę nuo jos vyro, tai nedorybė", tuomet imk pavyzdį nuo probaščiaus ir atkisk: "O, tu šliuptyrni - bedievie - griauni viarą ir iš-nevožini visą dukavenstvą".

Jeigu nori buti "mokyčiausiu" vyru ant svieto, tai imk pavyzdį nuo Bielskio: išeik ant "daktaro", ką pigulkas pardavinėja; potam sugriauk 50 C. K. skyrių, tas padarys tave "ambasadorium", o jei dar probaščiams "pasilogadysi", tai jie padarys tave ir "advokatu". O ant galo, gausi rangą "kapitono" vaziuoti į Lietuvą.

P a s t a b a : Bet, neduok Dieve, jeigu Lietuvoje liktų žmonių išrinkta neprobaščių valdžia, tai tos rūšies mokslinčiai užbaigtų savo amžį - parvazninku.

Jeigu tavo liežuvis jau pailso bešmeižiant nepatinkamas asmenis: bedieviai, laisvamaniai, nedorėliai ir t. t.; ir jeigu tavo rankos jau purviniausius darbus atliko rašant slaptus skundus valdžiai ir jau prilipai liepto galą, tai savęs nusivalymui, imk nuo Kaupų Juliaus pavyzdį: Vaziuk į Lietuvą, tapk Bankos darbininku ir pradėk varyt savo amatą iš kito galo.

Plaušinis.

Lietuvių-Latvių Sienos.

Latvių valdžia buvo pranešusi, kad ji organizuosianti rinkimus į Seimą visoj buvusioj Kuršo gubernijoje. Lietuvos valdžia tai atsakė, kad tatai prieštarauja pačių latvių pareiškimui, kur buvo sutikta nevesti sienų vienpusiškai, bet tik sutikus abiem valstybėm. Atsižvelgdama į tai, Lietuvos valdžia pažymėjo savo rašte, kad ji negalinti sutikti su latvių rinkimais tose srityse, del kurių eina ginčai. Užsienio ministerija pasiulė tokią sutartį: Abi pusi pažymi tas ginčijamas sritis, kuriose neturės buti rinkimų, ligi bus susitarta ten del nuolatinės sienos. Tam darbu atlikti dabar yra atvykusi latvių delegacija Kauran.

(Lietuvos Ukinkas).

Pranešimai.

PITTSBURGH, PA.

Lietuvos Misijos Maršrutas Pittsburgh ir Aapielinkėse.

Gerb. "Sandaros" Redakcija malonėkite patalpinti kas seką: Lietuvos Misija lankysis šioje apielinkėje su Lietuvos Paskolos reikalais šiomis dienomis:

Balandžio mėn.:

24 d., subatoje, 7:30 v. vakare, Homestead, Pa. ir Broddock, Pa.

25 d., nedėlioje, 1 v. po pietų Duquesne, Pa. ir 7:30 v. vakare South Side, Pittsburgh, Pa.

26 d., panedėlyje, 7:30 v. vakare, Bentville, Pa. ir Donoro, Pa.

28 d., serdoje, 7:30 v. vakare, Soho Pittsburgh, Pa. ir Allegheny, Pa.

29 d., ketverge, 7:30 v. vakare, McKees - Rocks, Pa. ir Pennave, Pittsburgh, Pa.

30 d. petnyčioje, 7:30 v. vakare, Bridgeville, Pa. ir Vandergrift, Pa.

27 d., Utarniniko vakare bus iškilmingas priėmimas Lietuvos Misijos, Fort Pitt. viešbutyje, 10-10th Penn. ave., Pittsburgh.

Taigi malonėkite visi Pittsburgho ir apielinkės lietuviai ir lietuvaitės dalyvauti šiame iškilmingame Pokylyje, nes čia a part Lietuvos Misijos bus užkviesti iš Pittsburgho ir Penn. Valstijos žymesni amerikoniai. Įžangos tikietus malonėkite įsigyti iš anksto pas vietos stočių komitetus, kurie randasi visose apielinkėse, arba pas Pittsburgho stoties kasierius.

Kastą Stravinską,

1807 Carson St., S. S.

Spaudos komisija:

Pranas Pirkšris,

Juozas Virbickas.

WATERBURY, CONN.

Balandžio 5, 1920 metų, šviesos svetainėje įvyko specialis Brooklyn Bottling Co. Inc. susirinkimas. Susirinkimam pribuvo gangreit visi šerinkiniai. Ponas Petras Krugelis, prezidentas Brooklyn Bottling Co. Inc. atidarė susirinkimą pabrieždamas vakaro tikslą.

Iš reportų pasirodė, esą gana daug nuveikta nuo metinio susirinkimo. Prieta prie dirbtuvės statymo. Šitas klausimas likosi plačiai apkalbėtas ir paliktas Board of Direktoriams. Pirmininkas pranešė, kad atidaroma skyrius Brooklyn Bottling Co. Inc. Naugatuck, Conn., po numerį 88 Cherry St., vietoje, kur buvo pono D. J. Gorman'o dirbtuvė.

Toliaus pirmininkas praneša, kad vieno Board of Direstr'riaus trūksta, pastarasis apleidęs kompaniją, jo vieta esanti tušti, todėl ir reikalauja, kad būtų naujas jo vietos išrinktas. Po pareiškimų, pasirodė, kad buvo penki Board of Directors, vienam pasitraukus likosi keturi. Po apkalbėjimų pasirodė, kad reikalinga darinkti trys, tai yra padidinti Board of Directors skaičių iki septynių. Daugumai norint likosi nutarta kad būtų septyni Board of Directors Brooklyn Bottling Co. Inc.

Prieta prie balsavimo; balsavo nuo šerų. Daugiausia balsų gavo Pranas Tiškinas ir Motiejus Krugelis (abu lygiai) kiek mažiau Albinas Kušlis. Taigi ir likosi šie viršminėti vyrai Board of Directors Brooklyn Bottling Co. Inc.

Apkalbėjus dar daugiau svarbių reikalų susirinkimas užsibaigė.

Po šerinkinių susirinkimu visi Board of Directors pasiliko, perorganizavo valdybą ir pasitarė dar tarp savęs kaip geriausia biznį paplatinti, išsiskirstė. Directoriai Brooklyn Bottling Co. Inc. šioms metams yra: Petras Krugelis, Jonas Klinka, Pranas

Tiškinas, Liudvikas Liaudinskis, Motiejus Krugelis, Juozas Ivanasuskas ir Albinas Kušlis. Brooklyn Bottling Co. Inc. valdyba sudaro Petras Krugelis pirmininkas, Pranas Tiškinas raštinnikas, Jonas Klinka kasierius ir Motiejus Krugelis finansų raštinnikas.

Brooklyn Bottling Co. Inc. yra įkorporuota sulig Conn. valstijos įstatymų, ant \$30.000.00 kapitalo. Šėrai parsiduoda po \$25.00 vienas. Co. turtas siekia jau arti keturiasdešimts tukstančių. Šerų yra išparduota vos tik apie pusė. Pernai išmokėjo net 5% dividendo šerinkinams. Ši kompanija atidaro savo skyrių kaip augščiau minėta, Naugatuck'e, Conn. Čionai yra gera proga kiekvienam lietuvui gyvenant ar Waterburyje ar Naugatuck'e, Conn., bet ir visoj Amerikoje gyvenantiems įvesdinti pinigų, nes mes esame tikrai tikri, kad Brooklyn Bottling Co. Inc. neša ir neš dar didesnius dividendus savo šerinkinams.

Kaip tai? Štai kaip S. V. liekasi "sausos", blaiybė užima vietas kur pirma svaigumas turėjo rojų. Šiandien mes gauname užsakimus, ant užsakimų ir jau išpildyti negalime. Delto atidarome skyrių Naugatuck, Conn. Taigi šymet statysime ir naują dirbtuvę, sulig naujausios mados Waterbury'je, Conn., nes neužtenka vietos, kur būtų galima pastatyti mašinas mūsų išdirbystei reikalingas. Brooklyn Bottling Co. Inc. išdirba visokius lengvus nesvaiginančius gėrimus, arba visokios rūšies minerališkus vandenius.

Nenorėdami visą sugrobtį mes ir leidžiame šerūs ant pardavimo.

Norėdami dažinoti kokių nors šiaip platesnių žinių, kas link Brooklyn Bottling Co. Inc., visados gausite malonų patarnavimą. Laiškų galite kreiptis pas mūsų raštinniką - vedėją šiuo antraštu:

Pranas Tiškinas,

797 Bank St.,

Waterbury, Conn.

Ypatiskai galite matyti jį vakarais: 157 Congress Ave., Waterbury, Conn.

Brooklyn Bottling Co. Inc. Šerinkinas.

Phone 266-J

Lietuviška Išdirbystė Blaivių Gėrimų

CAMBRIDGE BOTTLING CO.

31 Fifth St., E. Cambridge.

Mes išdirbame visokius skānūs - saldžius gėrimus: "Tonicks", Gėrimus ir "Ice Cream'a", pristatome į vieta. Todel lietuviai kviečiami prie savųjų kreipties. Mes Jusų užsakymus išpildysime.

Jonas Malinauskas, Savin.

Sandaros Knygynas.

"Sandaros knygyne dabar gaunamos šios knygos:

11. Amerika. Rinkinyš įvairių faktų, žinotinių Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams, Surinko ir parašė V. K. Račkauskas. Pust. 288, didelio formato knyga ..... 75c.
12. Aisopo Pasakos. Čia telpa 297 įvairios pasakos, šių pasakų skaitymas yra lengvas, mielas ir žingeidus netik vaikams, bet ir suaugusiems. Surinko ir lietuviių kalbon išvertė Karolis Vairas. Pust. 346. Kaina tik \$1.25
13. Aušrinės Kėliais. Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta peskaityti kožnam mylinčiam klasiškus raštus. Pust. 79 ..... 50c.
14. Andersono Pasakos. Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveikėliais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pust. 82 ..... 25c.
15. A B C. Pradžiamokslis rašymo ir skaitymo knygelė I. Sutaisė Mokytojas Juozas Damijonaitis. Kietais audimo viršeliais ..... 30c.
16. Aukso Veršis. Vieno veiksmo

komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pust. 35 ..... 15c.

17. A. L. T. Sandaros Principai ir Programos. Parašė Albinas Rimka. Pust. 32 ..... 10c.

18. Eilės - Dainos. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės del deklamavimo. Pust. 32 ..... 20c.

19. Gyvenimo Verpete. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pust. 77 ..... 45c.

20. Girnikas - Pasakarnis, pasakojimas ir "Bėgėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pust. 42 25c.

21. Francijos Revoliucija. Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveikėliais. Pust. 75 ..... 40c.

22. Kaip gyvena: Latviai, Anglai, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pust. 65 ..... 20c.

23. Kas iš kur pareina. Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus daiktus. Pust. 62 ..... 20c.

24. Daktaras Kišeniūje. Aiškų pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutaisė M. Paltanavičia. Kietais audimo viršeliais. Pust. 167 ..... 75c.

25. Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pust. 32 ..... 10c.

26. Kaip Japonai gyvena dabar. Parašė Dėdė. Pust. 48 ..... 10c.

27. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveikėliais. Pust. 48 ..... 20c.

28. Lietuvių - Latvių Respublika ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinyš straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholm 1918 m. Pust. 162. Kaina \$1.00

29. Lietuvos Laisvė. Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pust. 47 ..... 10c.

30. Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje. Gražūs kapitališkas veikalas, išrodantis ponų lenkų apaštalavimą Lietuvoje. Lenkų kalba prarėšė kun. Kaz. Prapolainis. Iš Lenkų kalbos vertė gražia lietuviška kalba Patrijotas. Pust. 264. Kaina tikrai \$1.00

31. Lietuvių Kalbos Gramatika. Pradinė mokyklos vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozas Damijonaitis. Pust. 116. Perspaudinta iš trečio laidos. Kietais viršeliais 45c.

32. Lietuvos Gaspadinė. Arba pamokinimas kaip valgti gaminti. Parašė žmona. Pust. 80 ..... 30c.

33. Mulkinė ir Mulkytojai. Dvieji veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pust. 35 ..... 10c.

34. Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus. Pust. 28 ..... 10c.

35. Naujas Budas Išmotti Rašyti. Sutaisė P. Mikolainis. Pust. 30 ..... 10c.

36. Pasnikai Lietuvoje. Parašė K. Stiklius. Kaina ..... 05c.

37. Pasaulių Ratas. Astronomiškas aprašymas mūsų saulinės sistemos. Su įvairiais paveikėliais. Pust. 80 ..... 25c.

38. Pažvelgus Atgal. Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsivaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pust. 356. Kaina tikrai \$1.00

39. Politikoji Ekonomija. Kas ji yra ir ko mokina. Sutaisė V. K. Račkauskas Pust. 84 ..... 25c.

40. Pražuvo. Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina ..... 10c.

41. Rojus ir Pažanga. Senovės pasakojimai apie rojus amžius ir rojus šalis. Vertė V. K. R. Pust. 112 ..... 35c.

42. Sienapjutė. Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pust. 24 ..... 10c.

43. Trachoma arba sergėkitė akis. Prie šviesos ir kiti naudingi straipsniai. Pust. 100 ..... 15c.

44. Visas Švietas. Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statistiškos žinios. Sutaisė P. Mikolainis. Pust. 156 ..... 20c.

45. Žodynėlis, Angliškai - Lietuviškai. Sutaisė kun. P. Saurusaitis. Pust. 199 ..... 35c.

46. Dangaus Augštumas ir Žmogaus Senumas. Eilės - "Anykščių Šilėlis" ir kitos naudingos žinios. Pust. 149 ..... 20c.

47. Žmogaus Pareigos. Italų kalboje rašė G. Mazzini. Vertė V. K. R. Aukštas troškimas teisybės ir geismas tikrosios žmonėm laimės, kuri turėtų kilti iš pasišven-timo, iš savų pareigų pildymo. Ar skaitei šią knygą? Pust. 245. Kaina ..... \$1.00.

Užsakymus ir pinigus siunčiant, geriausia, siųsti per paštos Money Orderį, sekamu adresu:

"SANDARA", Book Dept., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SKAITYTOJŲ DOMAI.

"SANDAROS" ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS REIKALE PRENUMERATOS.

Kadangi laikraštinių popiera dabar pakilo nuo 6 centų iki 11½ centų svaras, elektra, darbininkų algos ir kiti visi spaustuvės dalykai kyla kainoms augštin, todėl ALTS. Centro Valdyba savo posėdyje, kovo 23 d., 1920, apsvarsčius reikalą laikraščio lėšų; nutarė "Sandaros" prenumeratą pakelti nuo gegužės 1 d., 1920, sekant: Suvienyose Valstijose "Sandaros" prenumerata metams bus \$2.50, Canada, Lietuvoje ir į kitas šalis metams \$3.00.

Tadel su šiuo yra pranešama gerbiamiems "Sandaros" skaitytojams, ypatingai tiems, kurių prenumerata yra jau pasibaigus arba baigiasi balandžio mėnesyje, kad teiktumė tuojau užsimokėti ir kitiems pranešumėt, kurie nori užsirašyti "Sandarą", kad iki pabaigos šio mėnesio yra ta pati kaina, bet nuo gegužės 1 d., bus pakelta Amerikoje \$2.50, pusei metų \$1.50, į kitas šalis \$3.00. Užtai dabar pasiskubinkite užsirašyti sena kaina tik laike šio mėnesio.

"Sandaros" Administracija.

GERB. M. PETRAUSKO

Visi vėliausi muzikališki veikalai, dabar yra gaunami "Sandaros" knygyne.

1. Lietuviškos Dainos, II. sąsiuvinis. Mišriems balsams (kvartetams, arba chorams). Telpa 7 liaudies dainos. Kaina ..... 30c.
  2. Lietuviškos Dainos, III. sąsiuvinis. Mišriems balsams (kvartetams arba chorams). Antra laida. Telpa 6 įvairios dainos. Kaina 25c.
  3. Lietuviškos Dainos, V. sąsiuvinis. Dviems balsams. Čia telpa viso 34 dainos (skiriamos mokykloms). Kaina ..... 50c.
  4. Girių Karaliaus. Vieno veiksmo fantastiška opera. Lietuvių ir Anglų kalbose. 78 pust. ..... \$3.00.
  5. Eglė - "Zalčių Karalienė". Zalčio ir Gulbė - dievačio duetas. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 75c.
  6. Birutė - "Dievačiai dievuliai". Birutės aria. sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 30c.
  7. Aras. Kvartetas: Sopranui, Altui, Tenorui ir Bassui. .... 35c.
  8. Kanklės. Iš 1918-1919 metų kompletas (12 numerių). Kaina ..... \$2.00.
  9. Kanklės. Dvylika leidinių, trečių - 1919 metų. Kaina ..... \$1.50.
  10. Kregždėlė. Žodžiai V. Kapso. Duetas Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 30c.
  11. Vestuvės. - "Papasukie Vėjiai". Jaunosios Aria, Sopranui arba Mezo - Sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 35c.
  12. Mažas Muzikos Žodynėlis. Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai Anglų ir Lietuvių kalbose. 32 pust. Kaina ..... 25c.
- Užsakant knygas, kartu reikia ir pinigų prisiųsti sekantiu adresu:
"SANDARA",
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

Dr. M. V. Casper

(KASPERAVIČIUS) - LIETUVIS DENTISTAS - Priėmimo valandos: nuo 9:30 iki 12 diena, nuo 1 iki 5 po pietų ir nuo 6:30 iki 9 val. vakaro. nedėlidieniais nuo 1 iki 3 p. p. 425 BROADWAY So. Boston, Mass. Tel. S. B. 27.

DOVANA

Didelė, ši vertės, artistiški paveikėlių knygą duodame dovana kiekvienam, kuris užsirenumeruos MEILE ir SEIMYNA, puikiausią Meilės, Seimynos, Dailės, Mokslo ir Juokų Žurnalą ir prisiųs \$1.25 pinigus siųskite money orderiu arba popieriniu doleri ir 2c stampu. MEILE ir SEIMYNA 2023 St. Paul Ave. Chicago, Ill.

KONSERVATORIJA.

Lietuvių Muzikos Konservatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipažint su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų istrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją - 10 lekcijų - 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus istrumentus - 10 lekcijų - 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas viena, dvi ar tris lekcijas sąvaitėje, pagal sutarmę.

M. PETRAUSKAS
Direktorius
769 Broadway, S. Bostin, Mass.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulij yra vartojamos. Galit reikalaut per laiskus, o aš prisiųsiu per expressą.

K. ŠIDLAKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
373 Broadway, kampas E Street, SOUTH BOSTON, MASS. Telephone South Boston 71351 ir 71352

LIETUVIAMS GERIAUSIA APSIMOKA GARSINTIS SAVO PRAMONES MUSŲ LAIKRASTYJE.

Lietuvių aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėnėjusio reumatizmo, nuo nušilpėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taigpi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukime geriausių daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT, 100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

MAGDE. "Aš, kaip man niekiti galit? Išbandžiu visokius magojimus, trinkimus, mistacimus - ir viskas tas viskas nepagalbėjo man tu blyuru, pleiskano... Man gida net darosi!"
MARE. "Na, tai kam tau keist be-reikalingai? Žure, kolie mano plan-kat grūvas, žėvėnus ir dūstis. O, tai todi, kad aš vartoju RUFFLES!"
Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne! Ar kvepiantis vanduo? Ne! RUFFLES yra tai paprasčiausias plaukų ir odos sustiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausanči grožį. O kas gal but gražesnio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už cystą neniežinčią galvos odą?
RUFFLES
panaikina pleiskanais! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dienų begyje RUFFLES pradės mažinti pleiskanais, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik retkarčiais švilgant galvą bus užtektinu, kad pleiskanais neatsinaujintų.
Nusipirkite signakt RUFFLES bonkute aptiekoje. Kaštuos tik 65c, bet jus sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutės. Jei negausite jų aptiekoje, tai atsiųskite mums 75c. pašto markėmis, ar money order šiokiu adresu:
F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

DUONA KURI ĮMAIŠYTA SU PIENU

Reikalauk savų grosernių

T. H. BEST'S
CELEBRATED
MILK BREAD
BEST IN THE WORLD

pirkti šios duonos

GROCERS BAKING COMPANY
21 Hillsboro st. Dorchester, Mass.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 8
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas:
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedėliomis iki 4 po pietu.

GREITA PAGELBA

Silpnybės, paeinanėšos nuo persidirbimo, pailsimo, snarių ir raumenu sustingimo, skausmu strėnosos, yra greitai prašalinamos, vartojant

PAIN-EXPELLERI

"Draugą Reikalę"

Seimynos, kurios kartą dažinojo jo veikiančią įiegą, daugiau be jo neapsieina. Yra tik vienas Pain-Expelleris ir del jū apsaugojimo, jis yra paženklintas musu vaizbaženklū

ANCHOR (Ikaras)

Jeigu ant pokelio nėra vaizbaženklū ikaro, tai jis nėra tikras ir jus tokio neimkite. Visose aptiekoje po 35c. ir 70c. Taigpi galima gauti pas išdirbėjus:
F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Vietos žinios.

Sandariečių Prakalbos Pavyko.

Pereito nedėdienio vakare ALT. Sandaros 7 kuopos prakalbos didėje Lietuvių svetainėje puikiai pavyko. Kalbėjo ALTS. pirm. inž. P. J. Žuris iš New Yorko ir "Sandaros" red. K. Norkus. Pirmininkavo ALTS. 7 kp. pirm. S. Jokubauskas. Naujų narių prie ALTS. 7 kp. ant vietos prisirašė virš 40. Lėšų padengimui skaitlingai susirinkusi publika suaukavo kelesdešimtis doliarų.

Inž. P. J. Žuris aiškino ALTS. ir D. T. L. Santaros principus, kalbėjo apie politinių lietuvių pakilimą ir industrialios progas Lietuvoje.

"Sand." red. K. Norkus nupiešė Lietuvos Steigiamosios Seimo rinkimų bėgį, pasmerkė šlykščią Lietuvos atžagareivių agitaciją, kuriai jie pavartoja net bažnyčias, ir dėstė reikalus opozicijos prieš klerikalus, bandančius užgriebt Lietuvos valstybinį vairą į savo reakcionieriškas rankas.

Vietiniai ALTS. kuopos sandariečiai ir sandarietės salėje uoliai prirašinėjo narius ir pabaigoje visi džiaugėsi, kad So. Bostono lietuviai taip skaitlingai dedasi prie Sandaros.

Sandariečių Susirinkimas.

ALTS. 7 kp. svarbus visų narių susirinkimas įvyks nuosaviuose Sandaros kuopos kambariuose nedėlioje, bal. 25, 12 val. diena. Kviečiami ateiti ir pereitose Sandaros prakalbose prisirašiusieji nariai ir norintieji prisirašyti. Būtinai susirinkite visi, kuriems rūpi Lietuvos reikalai ir Sandaros Partijos darbas, nes šiame susirinkime turime atlikti ką nors pavyzdingo.

ALTS. 7 kp. Valdyba.

ALT. Sandaros Centro Valdybos posėdis atsibuvo "Sandaros" redakcijoje balandžio 18 d. Dalyvavo pirmininkas P. J. Žuris, vice-pirm. J. D. Sekys, sekretorius - administratorius M. J. Damijonaitis, išdo' globėjai: F. J. Žuris, J. P. Tuinila, mortgčių savininkas Kazys Pratapas, "Sandaros" redaktorius Kastantas Norkus ir Lietuvos Nepriugulmybės Fondo pirmininkas A. B. Strimaitis. Nutarimai ir rezoliucijos tilps sekančiame "Sandaros" numeryje.

Gal Katalikybė Pavelina ir...

Gautoje iš Kauno "Santaroje" (No. 8), po antgalviu "Savotiška Biznis", štai kas rašoma apie klerikališkų kupčius:

"Pil. Silvestras Bušma nuo Plakių, Mažeikių apskr., sugrįžęs iš Amerikos, pareiškė labai įdomių dalykų. Nenorėdamas vežtis su savim Amerikos pinigų į Lietuvą, jis nuėjo Bostone į žinomą Lietuvos Prekybos ir Pramonės Bendrovę (Lithuanian

Sales Corporation) ir paprašė, kad jo sutaupyti skatikus tas bankas persiųstų į Lietuvą, ir Lietuvoje jam būtų išmokėta lietuviškais pinigais. Tos Prekybos ir Pramonės pirmininkas p. Roman išrašė čekį Nr. 133, su kuriuo Lietuvoje pil. Bušma gavo po 33 auksinus su skatikais už doliarį. Patyręs, kad čia doliaris kaina yra arti 100 auksinų, pil. Bušma labai susirupino. Nors čekis buvo parašytas sausio 2 d. š. m., kada doliaris kursas buvo kiek žemesnis kaip dabar, bet vis delto buvo daug aukštesnis, kaip 33 auksinai — rodos, apie 60 auksinų. Pil. Bušma jaučiasi delto kaip ir nuskriaustas ir žada ieškoti tiesos".

Mums praneša, kad J. J. Roman išvažiavo į Europą su daug pinigų. O jo kostumieriai baksų jiesko, keikiasi, graudinasi ir vis veltui. Klerikalai yra "smart" katalikiški biznieriiai... Kur jų sąžinė?!

Padėka Mass. Valstijos Lietuviams.

Nuteriotos Lietuvos Draugų Komiteto surinktos aukos geriausia pasiekė tikslą. Štai "Sandaros" redakcijai ir vėl priđuotas Lietuvos Valstybės prezidento konceliarijos laiškas — pranešimas ir padėka už 20,000 markių, kurias suaukavo West Lynn, Mass. lietuviai "Sandaros" redaktoriaus Kastanto Norkaus ir kit. prakalbose. Aukos buvo pasiųstos per adv. F. J. Bagočių, kurio vardu balandžio 15, 1920 gautas atsakymas, kuriame tarp kit-ko sakoma:

"Tamstos laišką, rašytą š. m. sausio 16 d. ir prisiųstas 20,000 markių čekį Ponas Lietuvos Valstybės Prezidentas apturėjo. Jo vardu Massachusettso lietuviams nuoširdžiai dėkoju už rėmimą Lietuvos Valstybės. Gaudamieji iš Amerikos lietuvių pinigai naudojami nukentėjusių del karo kareivių ir jų šeimynų šelpimui.

Tardamas dar kartą aukotojams padėkos žodį pasilieku su didžia pagarba.

A. Matulevičius,

Už Valstybės Prezidento Kancelerijos Viršininką."

Uoliai Rengiamasi prie "Tag Day."

Bal. 18, 2 v. p. p. Liet. svet. įvyko didelės NLD. K-to prakalbos, prisirengimui prie aukų rinkimo gatvėse del Lietuvos, del ko leidimą šis komitetas išgavo ant 8 d. gegužės. Iš eilės kalbėjo sekanči kalbėtojai:

Jokubas Varaitis, žymus vietinis veikėjas, papasakojo apie 1905 m. Lietuvių Seimą Vilniuje, kuriam jis pats dalyvavo. Nuosekliai kalbėjo apie Lietuvos istoriją ir apie dabartinio momento lietuvių pareigas linkui Lietuvos. Gerb. Varaitis perskaitė straipsnį iš "Lietuvos Ukininko", ką rinkti į Steigiamąjį Seimą, ką pub-

lika palydėjo gausiu delnų plojimu. Klerikalai tik rai-vėsi, kaip geras katalikas Varaitis jiems kailį pėrė. Sakydamas apie abelnas prakalbas, p. Varaitis sakė: "Čia kalbėjo kunigai ir geri žmonės" etc. Kalbėtojas pažymėjo, kad kunigams vieta pas altorių, o ne politikoje ir jie turi pasitraukti iš biznių, o gyvent iš algų.

Juozas Nevinskas nusiskundė, kad jį ties bažnytinio sklepu dalinant "Tag Day" prakalbų plakatus fanatikai klerikalai mušė, keikė ir grąsino areštu. Ponaš Nevinskas irgi geras katalikas, bet tamsūs klerikalai iš bobinčiaus karalijos jį del to užpuolė, kad jis yra narys NLD. K-to, rengiančio rinkliavą sužeistų Lietuvos kareivių ir badaujančių kudiškių pagelbai. Nevinskas sakė: "Aš arešto nebijau, nes aš plakatus dalinau ne against šitos kontrės, bet del Lietuvos pagelbos. Aš greit važiuosiu į Lietuvą ir papasakosiu, kaip klerikalai judosiauja".

Kastantas Norkus, "Sandaros" redaktorius ir NLD. K-to nutarimų sekretorius nupiešė NLD. K-to veikimą, ragino visus lietuvius ir lietuvautes prisidėt prie 8 dienų egužės rengiamos rinkliavos Lietuvos našlaičiams ir sužeistiems kareiviams, pasmerkė išgamas ir lenkbernius, kurie trukdo Lietuvos gelbėjimo darbą. "Trispalvės vėliavos vedami dirbime Lietuvos gelbėjimo darbą, o išgamų pastangos sutrupės", užbaigė kalbėtojas.

F. J. Bagočius, advokatas ir NLD. K-to teisių patarėjas aiškino, kad NLD. K-to darbą griauna "tik cypdavatkės, kurios nustoję vilties gyvenime bažnyčioje šliaužioja pilvais ir velniai žino ko užsimano. Šmeižia komitetą ir tie neužaugos, kuriems reikia siūt special kelnes, nes vyriškose pasukėstų. Šmeižia NLD. K-tą ir Lietuvos valdžią lenkberniai ir juodašmčiai, kuriems ant kaktos turi but parašyta "Juda Iskariotas" ir kuomet toki šmeižikai pasirodys Lietuvoje, lai jų giminės su jais apsidirba".

Mykolas Venys, pasišventęs NLD. K-to veikėjas pasmerkė šmeižikus ir pasakė: "Jeigu lietuvautes iš pobažnytinio sklepo neis į gatves rinkti aukų Lietuvai, mes surasime susipratusių lietuvačių ir žydaukaucčių ir mūsų darbas turi pasibaigt garbingai."

Antanas Ivaškevičius, NLD. K-to pirm. savo karštoje prakalboje už vienybę pasakė: "Klebonas bažnyčioje agituoja prieš, bet atėjus 8 d. gegužės mes eisime ir pas jį ir gausime šimtinę, kuri eis tiesiog Lietuvon."

Ponia M. Damijonaitienė, NLD. K-to narė, visus ragino prie bendro darbo, ir išreiškė viltį, kad rengiamoji Lietuvių Diena puikiai pasis-

Pabaigoje kelesdešimtis žmonių užsirašė buti kapitonaus laike "Tag Day"

NLD. K-tas mitingus laiko Lietuvių svetainėje po kelis kartus savaitėje. Gegužės 2, šio komiteto pakvietimu į So. Bostoną atvyks Lietuvos Misija iš New Yorko. Tuomet prakalbos bus Municipal salėje. Bal. 25, 2 v. p. p. įvyks didelės prakalbos Lietuvių svetainėje, taip pat tikslu prisirengimo prie Lietuvių Dienos.

Veiklūs sandariečiai p. Arlauskas iš Westfield, Mass. ir p. Sadauskas iš Lowell, Mass. lankėsi Sandaroje.

"Daktarų Taryba" (Consilium Facultatis) komp. M. Petrausko operetė tapo "Gabijos" perstatyta Lietuvių svetainėje bal. 17. Rolės tapo puikiai išpildytos sekančiais:

Kastas Bulbickas, — bassas — A. Višniauskas, Margarieta, jō žmona — altas — p-lė A. Kalinauskaitė, jų duktė — sopranas — p-lė O. Baltušitė, Zdislovas Murickis — inžinierius, tenoras — P. Apšiega, Ladislovas Šuskis — agramonas, baritonas — S. Puta, Joanelė — tarnaitė, sopranas — p-lė A. Dusevičiūtė, Valentukas — tarnas, tenoras — J. Varaitis, daktaras Reškis — bassas — J. Jankauskas.

Taipgi buvo išpidyta komp. Petrausko Lasa No. 3, kurioje solistai buvo Petras Skrickis — tenoras ir Petras Steponkus — baritonas abu komp. Petrausko mokiniai iš Worcesterio. Gabijos choras pabaigoje puikiai sugiedo Lietuvos Hymną.

Griežė muzika Symphonijos orkestros, t. y. geriausias orkestros Amerikoje. Nors Gabija orkestrai užmokėjo apie \$100.00 ir daugiau išlaidų turėjo, vienok nuostolių nebus, o atsilankiusi publika neišpasakytai patenkinta taip puikų perstatymu.

Garbė lai buna gabijiečiams ir jų mokytojui kompozitoriui Petrauskui, už tai, kad So. Bostonas dailės parengimų žvilgsniu stovi

augščiau už visas Amerikos lietuvių kolonijas. Didėji didžiama Gabijos narių yra sandariečiai.

"Pirmoji Gegužės" darbo žmonių gyvenimą atvaizdinati operetė bus perstatyta "Gabijos" po vadovyste komp. M. Petrausko birželio 19 ir 23 dd. Lietuvių salėje. Antru kartu bus statoma specialiai del SLA. Seimo delegatų, supažindinimui, ką bostoniečiai gali dailės srityje.

Kitos draugijos malonėkite pažymėtose dienose nieko nerengti.

"Gabijos" Spaud. Kom.

Lietuvių Studentų Kliubas bal. 14, Rivers Bank hotelyje turėjo koncertą ir šokius. Teisių studentei p-lei Z. A. Puišutei trumpa prakalba atidarius programą p-lė L. M. Gannon puikiai paskambino piano solo, o studentas J. B. Mattson išpildė porą gabalėlių corneto solo. Vakar "patrons" buvo ponai Damijonaičiai, ponai O. Ramanauskienė ir ponai Michelsonienė. Buvo užkandžių ir pasikalbėjimų. Šokiai tęsėsi iki 12 val. nakties. Dalyvavo apie 50 žmonių.

Sekančius šokius Studentų Kliubas rengia So. Bostono Liet. svet. gegužės 1 d. Šie jau bus ne "formališki"...

Reikia tikėti, kad Lietuvių Studentų Kliubas, kaip tokis, sustiprėjęs rimtai imsis augštąsias mokyklas einančiam jaunimui tinkamo darbo.

Puikiausis Koncertas!

Rengia E. D. L. D. 124 kp., Boston, Mass.

Subatoje, 24 d. Balandžio-Aplil, 1920

DUDLEY OPEPA HOUSE,

113 Dudley Street,

Boston, Mass.

Pradžia 8 val. vakare.

Programo išpildyme dalyvaus geriausi artistai:

J. Butėnas, basso, J. Krasnickas, baritonas, K. Menkeliniūtė, soprano, A. Ličinskaitė, kontralto; J. Avienaitė, soprano; Birutės Kanklių Choras iš S. Bostono

Gerbiami vietos ir apielinkų lietuviai! Kviečiame visus atsilankyti į šį koncertą, nes visi busite pilnai patenkinti dailės žvilgsniu. Kaip matote, tame koncerte dalyvaus geriausios lietuvių artistiškos spėkos, todėl ir publikai užganėdinimas užtikrintas.

Likusias pelnas eis L. D. L. D. labui. Taigi atsilankykite ir paremkite. Kviečia RENGĖJAI.

Milžiniškos Prakalbos!

Ketverge, Balandžio-April 22 d., 1920

Bethesda Svetaineje,

Kerte F ir Broadway,

So. Boston, Mass.

8 val. vakare.

Kalbės Centrolio Bendro Lietuvių Banko Prezidentas, Juozas Kavaliauskas, Tremont Trust Company Vice. - Prezidentas John P. Feeney ir Vice. - Prezidentas — Simon Swig.

Bus aiškina Bankų ir Bankierių padėjimas, pareigos ir reikšmės. Kuodaugiausiai susirinkite ir savo draugus pasivadinkite!

IŽANGOS NEI KOLEKTŲ NEBUS.

Visus širdingai užkviečia,

TREMONT TRUST ir CENT. B. L. BANKŲ VALDYBOS.

Tik-ką gavome iš Lietuvos KARISKIŲ KALENDORIUS

1920 metams.

Išleistas Kaune; Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros dalies leidinys. Kaina 45 centai.

Norinti gauti šitą kalendorių "Sandaros" administracijoje, reikia pasiskubinti, nes nedaug prisijusta.

"SANDARA",

366 Broadway, So. Boston, Mass.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau Motiejaus Trečioko, kuris prieš kelis metus gyveno South Boston, Mass. prie D Str. dabar nežinau kur randasi, kas žinote, malonėkite man pranešti, turiu svarbių reikalų dēlei jo brolio mirties. Antanas Trečiokas, 437 McLen St., Wilkes Barre, Pa.

Reikalinga jauna mergina arba moteris nešimui į status Lietuvos Restauracijoje, 208 W. Broadway, S. Boston. Klauskite savininko R. Geležinio.

REIKALINGAS aptiekorius pagelbininkas arba jaunas vaikas, kuris norėtų mokintis aptiekorystės, tegul atsišaukia tuojau:

K. Sidlauskas, aptiekorius, 373 Broadway, So. Boston, Mass.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznieriūs

ANT. NAUJOKAITIS

208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Marketa ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.